

**OCENA STANU SANITARNEGO
I SYTUACJA EPIDEMIOLOGICZNA
POWIATU JAROCIŃSKIEGO
W ROKU 2021**

PAŃSTWOWY POWIATOWY INSPEKTOR SANITARNY W JAROCINIE

Jarocin 2022

SPIS TREŚCI

WSTĘP	3
I. SYTUACJA EPIDEMIOLOGICZNA W ZAKRESIE CHOROÓB ZAKAŹNYCH..	4
II. ZAOPATRZENIE I JAKOŚĆ WODY PRZEZNACZONEJ DO SPOŻYCIA	13
III. STAN SANITARNY OBIEKTÓW UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ	16
IV. WARUNKI SANITARNO-HIGIENICZNE ŚRODOWISKA PRACY	19
V. WARUNKI SANITARNO-HIGIENICZNE W SZKOŁACH I INNYCH PLACÓWKACH OŚWIATOWO-WYCHOWAWCZYCH	32
VI. STAN SANITARNY OBIEKTÓW ŻYWNOSCI I ŻYWIENIA	40
VII. DZIAŁALNOŚĆ Z ZAKRESU OŚWIATY ZDROWOTNEJ I PROMOCJI ZDROWIA	48
VIII. ZAPOBIEGAWCZY NADZÓR SANITARNY	58
IX. DZIAŁALNOŚĆ LABORATORIUM MIKROBIOLOGII I PARAZYTOLOGII	60
ZAKOŃCZENIE	61

WSTĘP

Głównym celem działalności Państwowej Inspekcji Sanitarnej na terenie powiatu jarocińskiego w 2021 r. było działanie na rzecz zapobiegania powstawaniu chorób, szczególnie chorób zakaźnych i zawodowych poprzez sprawowanie zapobiegawczego i bieżącego nadzoru sanitarnego w zakresie zdrowia publicznego w oparciu o analizę ryzyka zagrożenia zdrowia i życia, a także promowanie zdrowego stylu życia, nadzór nad bezpieczeństwem zdrowotnym wody oraz chemikaliami. Powyższy cel realizowany był w oparciu o regulacje prawne, w szczególności o ustawę z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (tj. Dz. U. z 2021 poz. 195).

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Jarocinie wykonywała zadania zgodnie z „Planem zasadniczych zamierzeń na rok 2021” oraz przeprowadzała kontrole w związku z działaniami akcyjnymi, na podstawie otrzymanych zgłoszeń i wytycznych.

Realizowano różnorodne działania edukacyjno-informacyjne na rzecz umacniania zdrowia jednostki oraz całego społeczeństwa powiatu jarocińskiego.

W działalności laboratoryjnej jak i w działalności kontrolnej doskonalono wdrożone systemy zarządzania zgodnie z normami PN-EN ISO/IEC 17025:2018-02 „Ogólne wymagania dotyczące kompetencji laboratoriów badawczych i wzorcujących” i PN-EN ISO/IEC 17020:2012 „Ogólne kryteria działania różnych rodzajów jednostek inspekcyjnych”, gwarantując uzyskanie wiarygodnych wyników badań i kontroli, jak również skuteczną realizację zaplanowanych celów w obszarze zdrowia ludzkiego.

Realizowano system ciągłego podnoszenia poziomu kształcenia pracowników.

W 2021 r., współpracowano z Wielkopolskim Państwowym Wojewódzkim Inspektorem Sanitarnym, Wielkopolskim Urzędem Wojewódzkim w Poznaniu, Inspekcją Weterynaryjną, Starostwem Powiatowym, Urzędami Miast i Gmin, Powiatowym Inspektorem Nadzoru Budowlanego, Komendą Powiatową Państwowej Straży Pożarnej, Komendą Powiatową Policji, Kuratorium Oświaty w Poznaniu, Gazetą Jarocińską, Gazetą Japik, Radiem Elka, Radiem Poznań, serwisem gazety internetowej.

W przedkładanej ocenie ujęto sytuację epidemiologiczną w zakresie chorób zakaźnych, zawodowych oraz wyniki nadzoru sanitarnego prowadzonego przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Jarocinie.

Prezentowane w niniejszym opracowaniu dane liczbowe pochodzą ze sprawozdań statystycznych za rok 2021 realizowanych w ramach programu badań statystycznych.

I. SYTUACJA EPIDEMIOLOGICZNA W ZAKRESIE CHOROÓB ZAKAŹNYCH

I. 1. Choroby, szerzące się drogą pokarmową

W roku 2021 tak jak w latach ubiegłych sytuacja epidemiologiczna w zakresie chorób szerzących się drogą pokarmową kształtowała się pomyślnie. Nie zanotowano żadnego zachorowania na **dur brzuszny**. Podobnie jak w latach ubiegłych nie notowano również zachorowań na **dury rzekome**.

Odnotowano nieznaczny wzrost zatruc pokarmowych wywołanych pałeczką *Salmonella* z 4 przypadków (wsp. zap. 5,59) w roku 2020 do 5 (wsp. zap. 7,03) w roku 2021. Wszystkie przypadki potwierdzone laboratoryjnie. Zachorowania wystąpiły na terenie wsi (2 przypadki) i w mieście (3 przypadki). Dotyczyły one w 3 przypadkach kobiet, a w 2 przypadkach mężczyzn.

We wszystkich 5 przypadkach zachorowanie wywołała pałeczka *Salmonella enteritidis*.

W roku 2021 nie zarejestrowano zachorowań na **czernonkę**.

W roku 2021, tak samo jak w roku 2020 nie zarejestrowano żadnego przypadku zachorowań wywołanych przez *Escherichia coli enteropatogenną*.

Odnotowano znaczny wzrost zachorowań wywołanych przez *Clostridium difficile* z 4 (wsp. zap. 5,59) w 2020 r. do 29 (wsp. zap. 40,76) w 2021 roku. Zachorowanie dotyczyło 15 kobiet i 14 mężczyzn.

Zarejestrowano nieznaczny spadek wirusowych zakażeń jelitowych wywołanych przez *Rotawirusy* z 10 przypadków (wsp. zap. 13,97) w roku 2020 do 8 przypadków (wsp. zap. 11,25) w 2021. Zachorowania dotyczyły 4 dziewcząt i 4 chłopców i wystąpiły w 5 przypadkach na wsi, a w 3 w mieście. Natomiast zarejestrowano znaczny wzrost zachorowań na *Norowirusy* z 8 przypadków (wsp. zap. 11,17) w 2020 do 34 przypadków (wsp. zap. 47,79) w 2021 r. Zachorowania dotyczyły 15 kobiet i 19 mężczyzn. Liczba zachorowań wywołanych przez *Adenowirusy* 6 przypadków (wsp. zap. 8,38) w 2020 r. kształtowała się tak samo, 6 przypadków (wsp. zap. 8,43) w 2021. Zachorowania wystąpiły w mieście (2 przypadki) i na wsi (4 przypadki) i dotyczyły 2 dziewczynek i 4 chłopców.

W porównaniu z rokiem ubiegłym zanotowano spadek zachorowań na **biegunki u dzieci do lat 2** i zarejestrowano ich w 2020 r. ogółem 9 (wsk. zap. 581,4), natomiast w roku 2021 zarejestrowano 7 przypadków (wsk. zap. 9,84).

Z ogółu zachorowań w 2021 r. **wszystkie** przypadki zachorowań na **biegunki do lat 2** poddano hospitalizacji.

W roku 2021 nie zarejestrowano **żadnego** zachorowania na **WZW A**.

W 2021 r. tak jak w latach ubiegłych nie zanotowano ani jednego zatrucia pokarmowego wywołanego **enterotoksyną gronkowcową, toksyną botulinową, grzybami, jersiniozą**.

I. 2. Ogniska zachorowań

W roku 2021 na terenie powiatu jarocińskiego nie odnotowano zbiorowych ognisk zatruc pokarmowych.

Zarejestrowano natomiast **6 innych ognisk** zachorowań, których czynnikiem etiologicznym była *Varicella*. Ogniska **ospy wietrznej** wystąpiły w **6** przedszkolach z czego **3** znajdują się na terenie miast, a **3** na wsi.

Ogółem w ogniskach chorowało **27** dzieci do lat 14-tu. Ani jednego przypadku z ogółu zachorowań nie poddano hospitalizacji. Wszystkie zachorowania zakończyły się wyzdrowieniem.

Na naszym terenie zarejestrowano 6 ognisk spowodowanych przez COVID-19.

I. 3. Choroby w zakresie, których prowadzi się szczepienia ochronne

Sytuacja epidemiologiczna chorób, przeciwko którym prowadzi się szczepienia ochronne tak jak w latach ubiegłych kształtowała się dość pomyślnie.

W roku 2021 nie zanotowano żadnego zachorowania na **tężec, różyczkę, ostre porażenie wiotkie, krztusiec** oraz **odrę**.

W roku 2021 zarejestrowano nieznaczny spadek zachorowań na **wirusowe zapalenie wątroby typu B** - **8** przypadków (wsp. zap. 11,17) w 2020 r., a w 2021 r. **5** przypadków (wsp. zap. 7,03). Wyżej wymienione zachorowania w 2021 r. zakwalifikowano jako – 5 przypadków przewlekłych. Zachorowania dotyczyły 2 kobiet i 3 mężczyzn. Osoby te zamieszkiwały następująco –1 osoba w mieście, 4 osoby na wsi. Osoby nie były szczepione i nie były narażone zawodowo.

Zapadalność na **nagminne zapalenie przyusznic** w roku 2021 utrzymywała się na tym samym poziomie i wynosiła **1** przypadek (wsp. zap. 1,41). W roku 2020 również zarejestrowano **1** przypadek zachorowania na nagminne zapalenie przyusznic (wsp. zap. 1,4). Zachorowanie w 2021 r. dotyczyło **1** kobiety zamieszkałej w mieście. Przypadek nie poddany uodpornieniu.

I. 4. Neuroinfekcje, choroba meningokokowa

W 2021 r. odnotowano 1 przypadek (wsp. zap.1,41) **bakteryjnego zapalenia opon mózgowych**, który dotyczył mężczyzny mieszkającego na wsi. Przypadek hospitalizowany, zakończony zgonem.

I. 5. Choroby odzwierzęce

Sytuacja epidemiologiczna chorób odzwierzęcych na terenie powiatu kształtowała się pomyślnie. Tak jak w latach ubiegłych nie notowano zachorowań na **włośnicę, leptospirozę oraz wściekliznę**.

W okresie sprawozdawczym odnotowano spadek zachorowań na **boreliozę** z 16 przypadków (wsp. zap. 22,35) w 2020 r., a 2021 r. 10 przypadków (wsp. zap. 14,06). Przypadki dotyczyły 7 kobiet i 3 mężczyzn. Większą liczbę zachorowań odnotowano na wsi - 8, natomiast 2 w mieście.

I. 6. Inne choroby zakaźne

W roku 2021 nie odnotowano **kampylobakterioz, zakażenia enterokrwotocznymi szczepami E. coli**.

W porównaniu z rokiem ubiegłym odnotowano spadek zachorowań na **wirusowe zapalenie wątroby typu C**:

- w 2020 r. 9 przypadków (wsp. zap. 12,57),
- w 2021 r. 2 przypadki (wsp. zap. 2,81).

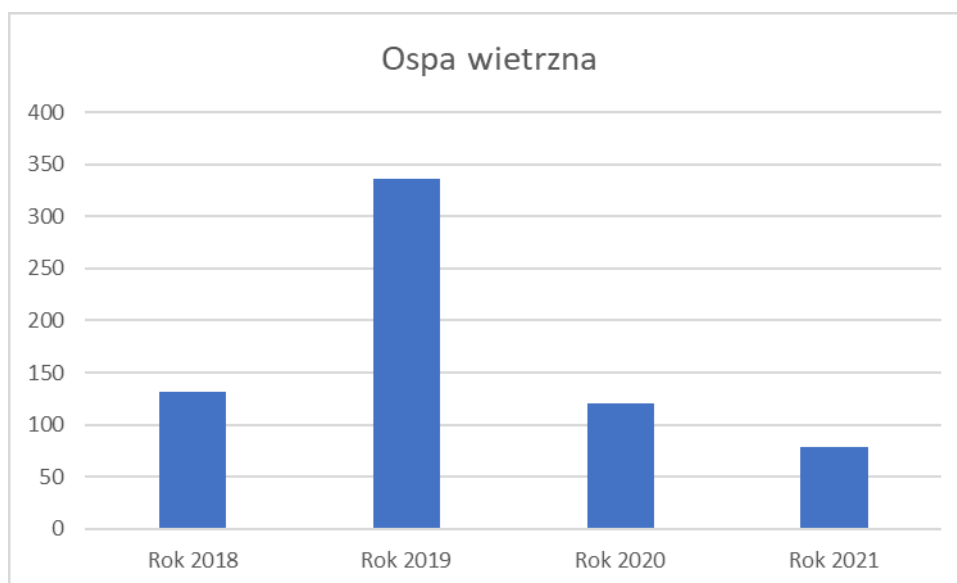
Wszystkie przypadki zakwalifikowano jako przewlekłe. W 2021 r. zachorowania dotyczyły 1 kobiety i 1 mężczyzny, z czego 1 osoba zamieszkujących w mieście i 1 na wsi.

W 2021 roku nie odnotowano zachorowań na chorobę **Creutzfeldta-Jakoba**.

W roku sprawozdawczym w porównaniu z rokiem ubiegłym zanotowano znaczny spadek zachorowań na **ospę wietrzną** ze 120 (wsp. zap. 167,61) zachorowań w roku 2020 do 78 przypadków (wsp. zap. 109,64) w 2021 r. Sezonowy wzrost zachorowań przypadł na miesiące styczeń, luty i marzec. Zachorowania te występowały zarówno w miastach (35 przypadków) jak i na wsiach (43 przypadki). Chorowało 34 mężczyzn i 44 kobiety.

Najwięcej zachorowań przypadało na grupy wiekowe:

GRUPY WIEKOWE	LICZBA PRZYPADKÓW
1-4	36
5-9	28

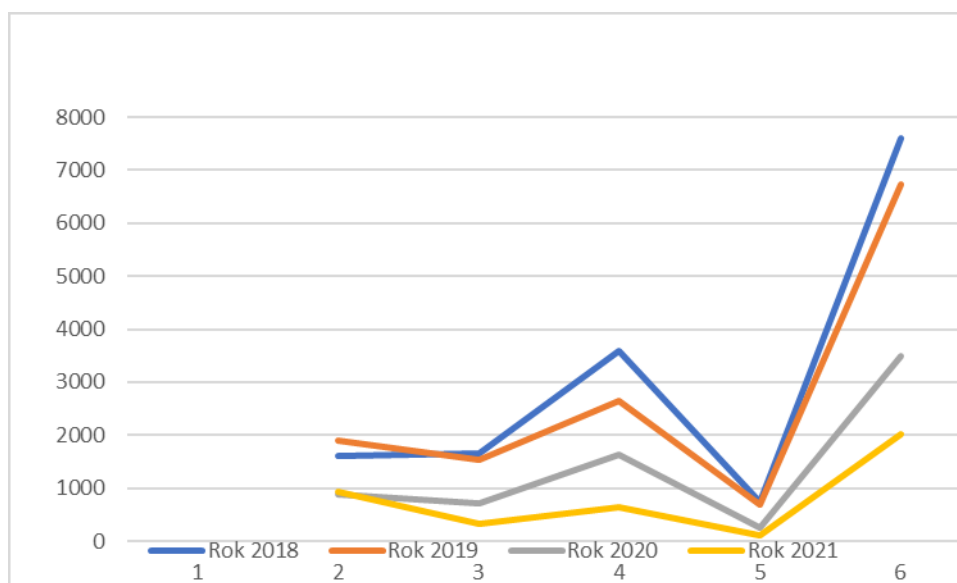
Rys. Nr 1 Zachorowania na ospę wietrzną w latach 2018-2021

W 2021 r. **zarejestrowano 2** przypadki (wsp. zap. 2,81) nowych zakażeń **HIV**. W porównaniu z rokiem ubiegłym **2020 r.**, w którym nie zarejestrowano żadnego przypadku nowych zakażeń **HIV**.

Ponadto w roku 2021 zarejestrowano **2014** zachorowań grypopodobnych.

Analizując lata od roku 2018 obserwujemy znaczny spadek zachorowań w 2021 r. w porównaniu do lat ubiegłych.

Grupy wiekowe	Rok 2018	Rok 2019	Rok 2020	Rok 2021
0-4	1616	1890	894	921
5-14	1666	1535	715	335
15-64	3584	2639	1645	649
65 <	728	679	250	109
Ogółem:	7594	6734	3504	2014

Rys. Nr 2 Liczba zachorowań na przypadki grypopodobne z podziałem na grupy wiekowe w latach 2018-2021.

Odnotowano w 2021 r. spadek zachorowań na **plonicę**:

- w 2020 r. 4 przypadki (wsp. zap. 5,59),
- w 2021 r. 2 przypadki (wsp. zap. 2,81).

W okresie sprawozdawczym odnotowano nieznaczny spadek zachorowań na **różę**:

- w 2020 r. 4 przypadki (wsp. zap. 5,59),
- w 2021 r. 3 przypadki (wsp. zap. 4,22).

I. 7. Gruźlica

W okresie sprawozdawczym zarejestrowano 2 przypadki zachorowań na **gruźlicę**. W stosunku do roku ubiegłego odnotowano nieznaczny spadek zachorowań (2020 – 3 przypadki).

I. 8. Choroby przenoszone drogą płciową

W 2021 r. nie zarejestrowano zachorowań na **kiłę wczesną**, ale zarejestrowano **2** przypadki **jako** inną postać **kiły nie określonej**.

I. 9. Zapobieganie wściekliznie

W 2021 r. na terenie powiatu jarocińskiego zarejestrowano **47** przypadków styczności i narażenia na wściekliznę z czego **13** osób podjęło szczepienia przeciwko wściekliznie pełnym cyklem.

I. 10. SARS-CoV-2

Rok 2021 upłynął pod kątem pandemii **SARS-CoV-2**. W powiecie jarocińskim odnotowano **3783** osoby chore na COVID-19, a na **kwarantannę** skierowano **9948** osób.

Pracownicy pionu epidemiologii ogółem przeprowadzili **3860** wywiadów oraz dochodzeń epidemiologicznych.

Tab. Nr 1 Zachorowania na choroby zakaźne w powiecie jarocińskim w latach 2019 -2020.

Lp.	Kod wg ICD-10	Jednostka chorobowa	2020		2021		
			l. zachorowań	zapadalność	l. zachorowań	zapadalność	
0	1	2					
1	A00	Cholera	0	0	0	0	
2	A01.0	Dur brzuszny	0	0	0	0	
3	A01.1-3	Dury rzekome A,B,C	0	0	0	0	
4	A02.0	Salmonelozy	zatrucia pokarmowe	4	5,59	5	7,03
5	A02.1		posocznica	0	0	0	0
6	A02.2-8		inne zakażenia pozajelitowe	0	0	0	0
7	A03	Czerwonka bakteryjna (szigelozą)	0	0	0	0	
8	A04.0-2	Inne bakteryjne zakażenia jelitowe (ogółem)	wywołane przez <i>E. coli</i> biegunkotwórczą	0	0	0	0
9	A04.3		wywołane przez <i>E. coli</i> enterokrwotoczną (werotoksyczną)	0	0	0	0
10	A04.4		wywołane przez <i>E. coli</i> inną i BNO	0	0	0	0
11	A04.5		wywołane przez <i>Campylobacter</i>	0	0	0	0
12	A04.6		wywołane przez <i>Yersinia enterocolitica</i> lub <i>pseudotuberculosis</i>	0	0	4	5,62
13	A04.7		wywołane przez <i>Clostridium difficile</i>	4	5,59	29	40,76
14	A04.7-8		inne określone	0	0	1	1,41
15	A04.9		nie określone	0	0	0	0
16	A04		Inne bakteryjne zakażenia jelitowe u dzieci do lat 2	0	0	0	0
17	A05.0	Inne bakteryjne zatrucia pokarmowe (ogółem)	gronkowcowe	0	0	0	0
18	A05.1		jadem kielbasianym (botulizm)	0	0	0	0
19	A05.2		wywołane przez <i>Cl. perfringens</i>	0	0	0	0
20	A05.3-8		inne określone	0	0	0	0
21	A05.9	nie określone	0	0	0	0	
22	A05	Inne bakteryjne zatrucia pokarmowe u dzieci do lat 2	0	0	0	0	
23	A07.1	Lamblioza (giardioza)	0	0	0	0	
24	A07.2	Kryptosporidioza	0	0	0	0	
25	A08.0	Wirusowe i inne określone zakażenia jelitowe (ogółem)	wywołane przez rotawirusy	10	13,97	8	11,25
26	A08.1		wywołane przez norowirusy	10	13,97	34	47,79
27	A08.2-3		inne określone	6	8,38	6	8,43
28	A08.4		nie określone	16	22,35	24	33,74
29	A08.0-4	Wirusowe zakażenia jelitowe u dzieci do lat 2	19	1227,4	47	66,07	

30	A09	Biegunka i zapalenie żołądkowo-jelitowe BNO, o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu	ogółem	19	26,54	14	19,68
31			w tym w dzieci do lat 2	9	581,4	7	9,84
32	A20	Dzuma	0	0	0	0	
33	A21	Tularemia	0	0	0	0	
34	A22	Wąglik	0	0	0	0	
35	A23	Brucelloza: nowe zachorowania	0	0	0	0	
36	A24.0	Nosaczyna	0	0	0	0	
37	A27	Leptospiroza	0	0	0	0	
38	A28.2	Jersinioza pozajelitowa	0	0	0	0	
39	A31	Mikobakteriozy - inne i BNO	0	0	0	0	
40	A32	Listerioza	0	0	0	0	
41	A33-35	Teżec	ogółem	0	0	0	0
42	A33		noworodków	0	0	0	0
43	A36	Błonica	0	0	0	0	
44	A37	Krzusiec	0	0	0	0	
45	A38	Plonica (szkarlatyna)	4	5,59	2	2,81	
46	A39	Choroba meningokokowa, inwazyjna	ogółem	0	0	0	0
47	A39.0;A39.8		zapalenie opon mózgowych i/lub mózgu	0	0	0	0
48	A39.1-4		posocznica	0	0	0	0
49	A39.5-9		inna określona i nie określona	0	0	0	0
50	wym.niżej	Choroba wywołana przez <i>Streptococcus pyogenes</i> , inwazyjna	ogółem	4	5,59	3	4,22
51	A46		róża	4	5,59	3	4,22
52	A48.3	zespół wstrząsu toksycznego	0	0	0	0	
53	B95.0/O85	gorączka połogowa	0	0	0	0	
54	B95.0(...)	inna określona i nie określona	0	0	0	0	
55	A48.1	Legionelloza	choroba legionistów	0	0	0	0
56	A48.2		gorączka z Pontiac	0	0	0	0
57	A50	Kiła	wrodzona i noworodków	0	0	1	1,41
58	A51		wczesna	0	0	0	0
59	A52		późna	0	0	0	0
60	A53		inne postacie kiły i kiła nieokreślona	1	1,4	2	2,81
61	A54	Rzeczączka	0	0	0	0	
62	A55	Ziarnica weneryczna wywołana przez Chlamydie	0	0	0	0	
63	A56	Inne choroby przenoszone drogą płciową wywołane przez Chlamydie	0	0	0	0	
64	A69.2	Borelioza z Lyme	ogółem	16	22,35	10	14,06
65			neuroborelioza	0	0	1	1,41
66	A70	Ornitozy (zakażenia <i>Chlamydia psittaci</i>)	0	0	0	0	
67	A75	Dur wysypkowy	0	0	0	0	
68	A78	Gorączka Q	0	0	0	0	
69	A77; A79	Gorączka plamista i inne riketsjozy	0	0	0	0	
70	A80.1-2.4	Poliomyelitis	wywołane dzikim wirusem	0	0	0	0
71	A80.0,3-8		wyw. wirusem pochodzenia szczepionkowego	0	0	0	0
72	—	Ostre porażenia wiotkie u dzieci w wieku 0-14 lat	0	0	0	0	
73	A81.0	Encefalopatie gąbczaste	choroba Creutzfeldta-Jakoba (CJD)	0	0	0	0
74	A81.0		wariant choroby Creutzfeldta-Jakoba (vCJD)	0	0	0	0
75	A81		inne i nie określone	0	0	0	0
76	A82	Wścieklizna	0	0	0	0	
77	Z20.3/Z24.2	Styczność i narażenie na wściekliznę / potrzeba szczepień	2	2,79	15	21,09	
78	A84	Kleszczowe zapalenie mózgu	0	0	0	0	
79	B00.4	Inne wirusowe zapalenie mózgu	opryszczkowe	0	0	0	0
80	A81.1;A83;A85;B02.0		inne określone	0	0	0	0
81	A86		nie określone	0	0	1	1,41
82	—		w innych chorobach objętych MZ-56	0	0	0	0
83	A87.0	Wirusowe zapalenie opon mózgowych	enterowirusowe	0	0	0	0
84	B00.3		opryszczkowe	0	0	0	0
85	A87.1-9;B02.1		inne określone i nie określone	0	0	1	1,41
86	—		w innych chorobach objętych MZ-56	0	0	0	0
87	A90-1	Gorączka denga (klasyczna lub krwotoczna)	0	0	0	0	
88	A92.0	Choroba wywołana przez wirus Chikungunya	0	0	0	0	
89	A92.3	Gorączka zachodniego Nilu	0	0	0	0	
90	192.8	Choroba wywołana przez wirus Zika UE	0	0	0	0	
91	A95	Żółta gorączka	0	0	0	0	
92	A96.2;A98.3-4	Wirusowe gorączki krwotoczne	Ebola, Marburg, Lassa	0	0	0	0
93	A92.0;A96.0-1,8-9;A98.0-2,5-8,A99		inne określone i nie określone	0	0	0	0
94	A98.5	Choroba wywołana przez hantawirusy	0	0	0	0	
95	B01	Ospa wietrzna	120	167,61	78	109,64	
96	B03	Ospa prawdziwa	0	0	0	0	
97	B05	Odra	0	0	0	0	
98	B06	Różyczka	0	0	0	0	
99	B08.8	Pryszczycza	0	0	0	0	
100	B15	Wirusowe zapalenie wątroby	typu A	1	1,4	0	0
101	B16		typu B - ostre	0	0	0	0
102	B18.0-1		typu B - przewlekłe i BNO	8	11,17	5	7,03
103	B17.1		typu C - ostre -ogółem	0	0	0	0
104	B17.1		typu C	0	0	0	0
105	B18.2		typu C- przewlekłej BNO	9	12,57	2	2,81
106	B17.0,2-8;B18.8-9;B19		inne i nie określone	0	0	0	0

107	B20-B24	AIDS-Zespół nabytego upośledzenia odporności	0	0	0	0	
108	Z21	Nowo wykryte zakażenia HIV	0	0	2	2,81	
109	B26	Świnka (nagminne zapalenie przyusznic)	1	1,4	1	1,41	
110	B50-B54	Malaria (zimnica)	0	0	0	0	
111	B67	Bąblowica (echinokokoza)	0	0	0	0	
112	B69	Wągrzyca (cysticerkoza)	0	0	0	0	
113	B75	Włośnica	0	0	0	0	
114	wym. niżej		ogółem	1	1,4	0	0
115	B95.3/G04.2;G00.1	Choroba wywołana przez <i>Streptococcus pneumoniae</i> , inwazyjna	zapalenie opon mózgowych i/ lub mózgu	0	0	1	1,41
116	A40.3		posocznica	1	1,4	0	0
117	B95.3/(...)		inna określona i nie określona	0	0	0	0
118	B96.2/D59.3	Zespół hemolityczno-mocznicowy w przebiegu zak. <i>E. coli</i>		0	0	0	0
119	wym. niżej		ogółem	0	0	0	0
120	B96.3/G04.2;G00.0	Choroba wywołana przez <i>Haemophilus influenzae</i> , inwazyjna	zapalenie opon mózgowych i/ lub mózgu	0	0	0	0
121	A41.3		posocznica	0	0	0	0
122	B96.3/(...)		inna określona i nie określona	0	0	0	0
123	G01;G04.2;G05.0;		w innych chorobach objętych MZ-56	0	0	0	0
124	G00.2-8;G04.2	Bakteryjne zapalenie opon mózgowych i/lub mózgu	inne określone	0	0	0	0
125	G00.9;G04.2		inne, nie określone	0	0	1	1,41
126	G03	Zapalenie opon mózgowych inne i nie określone		0	0	0	0
127	G04.0,8-9	Zapalenie mózgu inne i nie określone		0	0	0	0
128	J09	Grypa ptaków typu A/H5 lub A/H5N1 u ludzi		0	0	0	0
129	J10-J11	Grypa	ogółem	5	6,98	0	0
130			u dzieci w wieku 0-14 lat	0	0	0	0
131	P35.0		różyczka wrodzona	0	0	0	0
132		Wrodzone choroby wirusowe	Choroba wywołana przez wirus Zika	0	0	0	0
133	P35.1-9		inne określone i nie określone	0	0	0	0
134	P37.1		toksoplazmoza	0	0	1	1,41
135	P37.2	Inne wrodzone zakażenia i choroby pasożytnicze	listerioza	0	0	0	0
136	P37.3-9		inne określone i nie określone	0	0	0	0
137	U04	SARS-Zespół ostrej niewydolności oddechowej		0	0	0	0
138	T60	Zatrucia pestycydami - ostre		0	0	0	0
139	T61	Zatrucia naturalnie toksycznymi substancjami spożytymi jako pokarm	ryby, skorupiaki i inne produkty morza	0	0	0	0
140	T62.0		grzyby	0	0	0	0
141	T62.1-2		jagody i inne części roślin	0	0	0	0
142	T64		mikotoksyny	0	0	0	0
143	—	Ostre zatrucia żywnością skażoną biologicznie i/lub chemicznie	dioksyny	0	0	0	0
144	—		polichlorowane bifenylo	0	0	0	0
145	—		inne określone i nie określone	0	0	0	0
146	—	Zakażenie SARS-CoV-2 (COVID-19)		1942	2721,5	3783	5317,68

I. 11. Szczepienia ochronne

Szczepienia ochronne prowadzono zgodnie z obowiązującym Programem Szczepień Ochronnych i terminami w nim ustalonymi. W pojedynczych przypadkach występują braki w stanie zaszczepienia z uwagi na okresowe bądź stałe p/wskazania lekarskie do szczepień lub wskazania do ich czasowego odroczenia, środowiska odporne oraz migracje ludności.

Ponadto w 2021 r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Jarocinie przeprowadził w 17 przypadkach postępowanie dotyczące zarzutów w sprawie prowadzenia egzekucji administracyjnej przeciwko osobom uchylającym się od wykonania obowiązku szczepień ochronnych, które skierowane były wnioskami o wszczęcie egzekucji do Wojewody Wielkopolskiego w 2019 r.

W 2021 r. odnotowano ogółem 12 niepożądanych odczynów poszczepiennych (NOP), w tym 1 o charakterze poważnym, a 11 o charakterze łagodnym, gdzie 1 NOP wystąpił po szczepieniu przeciwko Odrze, Świnie i Różyczce, a pozostałe 10 po szczepieniu przeciwko COVID-19.

W powiecie jarocińskim ogólny stan zaszczepienia w roku sprawozdawczym kształtuje się w granicach: 90,0-100 %.

I. 12. Podsumowanie:

1. W roku 2021 odnotowano wzrost zachorowań w zakresie chorób szerzących się drogą pokarmową.
2. Nie zanotowano żadnego zachorowania na dur brzuszny oraz dury rzekome. Odnotowano nieznaczny wzrost zapadalności na zatrucia pokarmowe wywołane pałeczką *Salmonella* z 5,59 w 2020 r. do 7,03 w 2021 r. oraz *Rotawirusy* z 13,97 w 2020 r. do 11,25 w 2021 r.
3. Zapadalność na większość chorób zakaźnych kształtowała się na poziomie roku ubiegłego. W przypadku **ospy wietrznej** odnotowano duży spadek zapadalności z 167,61 w roku 2020 do 109,64 w roku 2021 r. Odnotowano również spadek w przypadku **boreliozy** z 22,35 w 2020 r. do 14,06 w roku 2021 r. Spadek nastąpił również w przypadku **plonicy**, gdzie odnotowano zapadalność z 5,59 w 2020 r., do 2,81 w 2021 r. i **róży** z 5,59 w roku 2020 do 4,22 w roku 2021.
4. W okresie sprawozdawczym okresowe braki w dostawie niektórych preparatów szczepionkowych (Pentaxim, Tetraxim, Infanrix-IPV-HIB typu B), a przede wszystkim krótkie terminy ważności szczepionek (ACT-HIB typu B, Imovax Polio-IPV, Euvax typu B a 20 µg, Infanrix – IPV) oraz ich różnorodność (Pentaxim, Infanrix-IPV-HIB typu B, Varivax, Varilrix) spowodowały dość istotne zakłócenia organizacyjne. Ponadto, coraz większa liczba osób uchylających się od wykonania obowiązku szczepień ochronnych, aktywność ruchów anty/szczepionkowych, kształtowanie przez rodziców niewłaściwych opinii nt. szczepień, powoływanie się na niewiarygodne źródła informacji niezgodne ze znajomością aktualnej wiedzy (chaos medialny), wpływ środowisk propagujących medycynę alternatywną, wcześniejszy niepożądany odczyn poszczepienny u dziecka, a także coraz częstsze migracje ludności (podróże i pobyt za granicą), spowodowały dość znaczne utrudnienia w realizacji obowiązującego Programu Szczepień Ochronnych czego skutkiem jest zaniżony procent zaszczepienia. Niemale znaczenie w opóźnieniu, bądź braku realizacji szczepień ma również uwaga w obowiązującym Kalendarzu Szczepień Ochronnych „po ukończeniu roku życia” oraz wystąpienie epidemii SARS-CoV-2 i związana z nią sytuacja epidemiologiczna w kraju.

II. ZAOPATRZENIE I JAKOŚĆ WODY PRZEZNACZONEJ DO SPOŻYCIA

II. 1. Zaopatrzenie ludności w wodę do spożycia

Mieszkańcy powiatu jarocińskiego w 2021 r. zaopatrywani byli przez 18 wodociągów o różnej wielkości:

W miastach:

- 1 wodociąg o produkcji wody od 1000-10000 m³/d:

wodociąg Jarocin - zasilany jest z 6 ujęć wodnych zlokalizowanych w Jarocinie, Wilkowyi, Witaszycach, Stefanowie, Potarzycy i Kątach.

- 1 wodociąg o produkcji wody od 100-1000 m³/d:

wodociąg Jaraczewo zasilany z jednego ujęcia wody, które zlokalizowane jest w Jaraczewie.

Na wsiach:

- 15 wodociągów o produkcji wody od 100-1000 m³/d:

wodociąg Góra, Nosków, Rusko, Kurcew, Magnuszewice, Wyszki, Wola Książęca, Kamień, Komorze, Lubinia Mała, Raszewy, Stęgosz, Pawłowice, Podlesie, Kotlin SKR.

- 1 wodociąg został zakwalifikowany do grupy - inne podmioty zaopatrujące w wodę.

Jest to wodociąg ZPOW Kotlin, który zaopatruje w wodę tylko zakład produkcyjny ZPOW Kotlin.

Wszystkie strefy bezpośrednie ujęć wody posiadają oznakowanie, ogrodzenie, zabezpieczone opłotowaniem i bramami strefy ochrony bezpośredniej. Siatki i ogrodzenia utrzymane w dobrym stanie technicznym.

Ujęcia wody i stacje uzdatniania wody w Jarocinie przy ul. Poznańskiej 26e, Stefanowie i Wilkowyi na podstawie decyzji Wojewody Wielkopolskiego umieszczone zostały w ewidencji obiektów i urządzeń podlegających obowiązkowej ochronie Wojewody Wielkopolskiego. W związku z tym opracowany został dla nich „Plan ochrony” uzgodniony z Komendantem Wojewódzkim Policji. Sygnały alarmowe oraz interwencje z nimi związane monitorowane są przez Agencję Ochrony w oparciu o umowę.

Stacje uzdatniania wody, dla których opracowany został „Plan ochronny” (tj. Jarocin, ul. Poznańska 26e, Wilkowyja, Stefanów) zlokalizowane są na ogrodzonych terenach. Bramy w ogrodzeniach zabezpieczone są atestowanymi kłódkami, a drzwi zamkami. Zewnętrzne pokrywy studni głębinowych posiadają zabezpieczenia w postaci atestowanych kłódek oraz czujek elektromagnetycznych (kontraktonów), z których sygnał przekazywany jest do agencji ochrony. Na zewnątrz budynków zamontowano kamery, a w pomieszczeniach czujki ruchu oraz kontraktony na drzwiach.

W przypadku pozostałych ujęć tj. Witaszyce, Kąty, Potarzyca budynki stacji znajdują się na ogrodzonych terenach. Bramy wjazdowe oraz zewnętrzne pokrywy studni głębinowych zabezpieczone są atestowanymi kłódkami, a drzwi zamkami.

Studnie znajdujące się poza terenami stacji uzdatniania wody zabezpieczone są przed dostępem osób nieupoważnionych (kłódkami) i są ogrodzone.

W gminie Kotlin, gminie Jaraczewo i gminie Żerków stacje uzdatniania wody są ogrodzone, bramy wjazdowe zamykane na kłódki. Instalacja alarmowa budynków stacji podłączona jest do komórki alarmowej pracownika urzędu, tj. konserwatora. Dodatkowo prowadzony jest monitoring objazdowy. Studnie są zabezpieczone i zamykane na kłódki.

Przeprowadzono 130 kontroli (23 kontrole sanitarne i 107 kontroli poborowych). Stan sanitarno-techniczny wodociągów oceniono jako dobry.

II. 2. Ocena jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi

Z wody wyprodukowanej przez w/w wodociągi korzysta łącznie 71140 mieszkańców powiatu jarocińskiego. Ogółem pobrano do badań 152 próby wody (w ramach monitoringu kontrolnego – 93 próby, w ramach monitoringu przeglądowego – 20 prób oraz w ramach nadzoru – 39 prób). W 2021 r. stwierdzono przekroczenia w pobranych próbkach wody do badań: barwa (5 prób), mętność (5 prób) bakterie grupy coli (2 próby). Przekroczenia były niewielkie, nie miały istotnego znaczenia zdrowotnego dla ludzi i po wykonaniu odpowiednich działań przez właścicieli wodociągów zostały usunięte. Przekroczenia wystąpiły w wodociągach: Kurcew, Magnuszewice, Wyszki, ZPOW Kotlin. Wyjątek stanowi wodociąg Jaraczewo gdzie w 2021 r. w pobranych próbkach wody stwierdzono przekroczenie barwy, żelaza i mętności. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Jarocinie wydał komunikat o przekroczeniach odbiegających od obowiązujących norm w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi. (Dz. U. z 2017 r. poz. 2294 ze zm.) oraz wydał decyzję o warunkowej przydatności wody do spożycia przez ludzi z wodociągu publicznego w Jaraczewie do dnia 31.01.2022 r. Pracownicy Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Jarocinie prowadzą monitoring wody w ramach kontroli urzędowej i Komunalny Zakład Budżetowy w Jaraczewie w ramach kontroli wewnętrznej. Obecnie jakość wody dostarczanej z wodociągu Jaraczewo nie uległa poprawie.

Tab. Nr 1 Tabela podsumowująca grupę wodociągów zbiorowego zaopatrzenia w wodę w powiecie jarocińskim

Wodociągi		Liczba próbek		Liczba urządzeń dostarczających wodę			Liczba ludności zaopatrywanej w wodę (w tys.)	
		zbadanych ogółem	nie odpowiadających	odpowiadających wymaganiom	nie odpowiadająca wymaganiom		odpowiadająca wymaganiom	nie odpowiadających
					razem	razem		
100-1000	16	117	28	16	0	0	26357	0
1000-10000	1	30	0	1	0	0	44783	0
Inne podmioty zaopatrujące w wodę	1	5	0	1	0	0	Woda tylko doprowadzona jest na teren zakładu ZPOW Kotlin	0
Razem	18	152	28	18	0	0	71140	0

Na terenie powiatu jarocińskiego znajduje się Laboratorium Badawcze Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji sp. z o. o. w Jarocinie zlokalizowane w Cielczy, przy ul. Gajówka 1, zatwierdzone przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Jarocinie, które prowadzi wewnętrzny monitoring kontrolny jakości wody.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Jarocinie wydał 50 decyzji, w tym:

- 35 decyzji – ocen o przydatności wody do spożycia przez ludzi,
- 2 decyzje administracyjne dotyczące zatwierdzenia laboratorium badawczego w Jarocinie,
- 13 decyzji (ocen) o jakości wody do spożycia – przydatności wody do spożycia na podstawie kontroli wewnętrznej (badań prób wody) w masarni, ubojni, przetwórni ryb oraz w mleczarni,

zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r. poz. 2294 ze zm.).

II. 3. Podsumowanie:

1. Mieszkańcy powiatu jarocińskiego zaopatrywani są w wodę do spożycia właściwej jakości za wyjątkiem mieszkańców zaopatrywanych przez wodociąg Jaraczewo.
2. W 2021 r. odnotowano krótkotrwałe przestoje w dostawie wody, które nie wpłynęły na jakość produkowanej wody.
3. Współpraca z przedsiębiorstwami i właścicielami wodociągów oraz wykonywanie badań wody w stałych punktach w ramach kontroli wewnętrznej prowadzi do szybkiej poprawy jakości wody do spożycia.

III. STAN SANITARNY OBIEKTÓW UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ

III. 1. Domy opieki społecznej

Pod nadzorem Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Jarocinie jest Dom Pomocy Społecznej w Raszewach i Dom Pomocy Społecznej im. Marii Kaczyńskiej w Kotlinie. Domy Pomocy Społecznej są przystosowane dla osób niepełnosprawnych (dźwig, podjazdy, łazienki).

W 2021 r. przeprowadzano 2 kontrole sanitarne oraz 2 kontrole poborowe. Pobrano 8 prób w kierunku *Legionella sp.*, po 4 próby w każdym obiekcie, które były niekwestionowane.

III. 2. Hotele, motele i inne obiekty, w których świadczone są usługi hotelarskie

Na terenie powiatu znajduje się 21 tego typu obiektów. W 2021 r. przeprowadzono 10 kontroli w 9 tego typu obiektach. We wszystkich obiektach stwierdzono prawidłowy stan sanitarno-techniczny. Wszystkie obiekty podłączone do sieci wodociągowo-kanalizacyjnej. Odpady komunalne składowane do pojemników pedałowycy wyłożonych workami foliowymi, po zapelnieniu opróżniane do kontenerów, wywożonych przez firmy specjalistyczne. Obiekty posiadają magazyny bielizny czystej, ilość bielizny czystej wystarczająca, bielizna brudna składowana w workach foliowych w wydzielonym miejscu. Bielizna prana w pralniach własnych lub usługowo. Ilość środków myjąco-dezynfekcyjnych, sprzętu porządkowego oraz ilość pościeli i ręczników wystarczająca. Dezynfekcja kołder, materacy oraz deratyzacja i dezynsekcja wykonywana raz do roku lub w zależności od potrzeb.

W pomieszczeniach w/w obiektów jest przestrzegana ustawa z 9 listopada 1995 r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (tj. Dz. U. z 2021 r. poz. 276).

W 2021 r. prób wody do badań w kierunku *Legionella sp.* nie pobrano.

III. 3. Zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, tatuażu, odnowy biologicznej oraz inne zakłady, w których są świadczone łącznie więcej niż jedna z w/w usług

Pod nadzorem w 2021 r. były 153 obiekty należące do tej grupy. Przeprowadzono 43 kontrole, które nie wykazały uchybień sanitarno-technicznych.

Odpady niebezpieczne w w/w obiektach składowane są w atestowanych szczelnych pojemnikach, jednorazowych prawidłowo oznakowanych, przechowywane w urządzeniach chłodniczych wyposażonych w termometr, następnie zabierane przez firmy specjalistyczne, posiadające zezwolenia na odbiór i transport odpadów niebezpiecznych.

W przedmiotowych obiektach wykonuje się dezynfekcję narzędzi wielokrotnego użytku, o wysokim poziomie skuteczności, z zastosowaniem preparatów wykazujących działanie sporobójcze. Część zakładów zleca przeprowadzanie sterylizacji narzędzi firmom zewnętrznym (zakładom opieki zdrowotnej) lub posiada własne autoklawy.

Podczas przeprowadzania kontroli pracownicy służb sanitarnych informowali właścicieli zakładów, że osoby podejmujące czynności, w trakcie wykonywania, których dochodzi do naruszenia ciągłości tkanek ludzkich, są obowiązane do wdrożenia i stosowania procedur zapewniających ochronę przed zakażeniami oraz chorobami zakaźnymi.

III. 4. Ustępy publiczne

Na terenie powiatu jarocińskiego znajduje się 1 obiekt tego typu: ustęp publiczny w Żerkowie usytuowany na rynku. Ustęp publiczny w Żerkowie jest przystosowany dla osób niepełnosprawnych. W 2021 roku przeprowadzono 1 kontrolę sanitarną.

III. 5. Baseny

Dwa baseny kąpielowe w Jarocinie i 1 basen kąpielowy w Żerkowie zaopatrywane są w wodę odpowiednio z wodociągu w Jarocinie oraz z wodociągu w Pawłowicach.

W okresie od czerwca do września funkcjonują dwa baseny odkryte.

Basen kryty AQUAPARK w Jarocinie (niecki sportowe nieczynne od dnia 01.01.2021 r. do dnia 31.01.2021 r.). Od dnia 01.01.2021 r. do dnia 12.02.2021 r. nieczynne niecki rekreacyjne, od dnia 01.01.2021 r. do dnia 27.05.2021 r. nieczynne jacuzzi i wanna sauna. Przeprowadzono 4 kontrole sanitarne oraz 10 kontroli poborowych powyższych obiektów, pobrano do badania 36 prób wody (w kierunku zanieczyszczeń bakteriologicznych – 19, fizykochemicznych – 3, fizykochemicznych plus bakteriologicznych - 14). Badania nie wykazały przekroczeń. W związku z wystąpieniem stanu epidemii pracownicy tutejszej stacji przeprowadzili 4 kontrole sanitarne.

III. 6. Podsumowanie:

1. Stan sanitarny obiektów użyteczności publicznej ulega systematycznej poprawie, dotyczy to przede wszystkim zakładów fryzjerskich, kosmetycznych i odnowy biologicznej.
2. W trakcie kontroli stwierdzono przestrzeganie zapisów ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych. W obiektach są oznakowania o zakazie palenia zgodnie z ustawą z dnia 9 listopada 1995 r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (tj. Dz. U. z 2021 r. poz. 276).

3. Pracownicy Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Jarocinie brali udział w 37 ekshumacjach. Ekshumacje przeprowadzają firmy specjalistyczne, transport zwłok i szczątków ludzkich odbywa się odpowiednimi środkami transportu. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Jarocinie wydał 41 decyzji na przeprowadzenie ekshumacji i transport zwłok oraz szczątków ludzkich.
4. W 2021 roku pracownicy Oddziału Nadzoru Stanowisko Pracy do Spraw Higieny Komunalnej przeprowadzili kontrole w zakresie przestrzegania obowiązujących nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem pandemii COVID-19.

IV. WARUNKI SANITARNO-HIGIENICZNE ŚRODOWISKA PRACY

Założeniem głównych kierunków działania higieny pracy w 2021 r. było eliminowanie zagrożeń stwarzanych przez środki zastępcze i nowe substancje psychoaktywne oraz sprawowanie nadzoru nad nowymi substancjami psychoaktywnymi, a także substancjami chemicznymi, ich mieszaninami, produktami biobójczymi, detergentami i prekursorami narkotyków kat. 2 i 3 oraz ochrona zdrowia pracowników przed niekorzystnym oddziaływaniem szkodliwych i uciążliwych czynników występujących w miejscu pracy poprzez nadzór nad warunkami zdrowotnymi środowiska pracy.

IV.1. Struktura zatrudnienia

Na koniec 2021 r. pod nadzorem Stanowiska Pracy do Spraw Higieny Pracy były 223 zakłady pracy, które zatrudniały 8945 pracowników. Największą liczbę stanowiły zakłady małe, zatrudniające do 50 pracowników, stanowiące 79,82% wszystkich zewidencjonowanych obiektów. Duże przedsiębiorstwa, zatrudniające od 50 do 250 i więcej pracowników, stanowiły 20,17% ogółu.

W 2021 r. skontrolowano 92 zakłady pracy, co stanowi 41,25 % obiektów zaplanowanych do kontroli.

IV.2. Kontrole w ramach nadzoru

W 2021 r. przeprowadzono 100 kontroli sanitarnych oraz 2 dochodzenia w związku z prowadzonym postępowaniem w sprawie chorób zawodowych.

Na podstawie przeprowadzanych kontroli w zakładach pracy i w związku ze stwierdzeniem nieprawidłowości wydano 7 decyzji administracyjnych, zawierających 14 nakazów/obowiązków, w zakresie:

- przeprowadzenia pomiarów czynników szkodliwych i uciążliwych dla zdrowia w środowisku pracy (stężenie pyłu, stężenie substancji chemicznych, natężenie hałasu),
- opracowania oceny ryzyka zawodowego,
- obniżenia stężenia pyłu i substancji chemicznych na stanowiskach pracy.

W 2021 r. nałożono 1 mandat karny na sumę 500 zł.

W ramach zasadniczych przedsięwzięć Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Jarocinie pracownicy higieny pracy:

1. Dokonali analizy z przygotowania pracodawców pod kątem przestrzegania przepisów i zasad bhp podczas prac związanych z usuwaniem oraz zabezpieczaniem wyrobów zawierających azbest.

Na terenie działalności PSSE w Jarocinie funkcjonuje obecnie 1 firma posiadająca uprawnienia do usuwania i transportu wyrobów zawierających azbest. Z uzyskanych informacji wynika, że pracodawca osobiście zajmuje się jedynie transportem (w ograniczonym zakresie) zdemontowanych płyt azbestowych. Demontażem zajmują się inne, zewnętrzne firmy.

W 2021 r. otrzymano 1 zgłoszenie spoza powiatu jarocińskiego, dotyczące prac związanych z usuwaniem wyrobów zawierających azbest.

2. Dokonali oceny przygotowania pracodawców w zakresie warunków pracy oraz narażenia zawodowego pracowników zatrudnionych w zakładach pogrzebowych (zadanie realizowane w latach 2021-2022).

W 2021 skontrolowano 3 zakłady pogrzebowe, w których przeprowadzono 4 kontrole. W dwóch przypadkach wszczęto postępowanie administracyjne. W 1 przypadku postępowanie zostało umorzone z uwagi na to, że przedsiębiorca przed wydaniem decyzji administracyjnej uzupełnił brakującą dokumentację i wszystkie nieprawidłowości stwierdzone podczas kontroli zostały wykonane, a dalsze postępowanie stało się bezprzedmiotowe.

W przypadku drugiego obiektu, wydana została decyzja, dotycząca zorganizowania właściwych, zgodnych z przepisami pomieszczeń higieniczno-sanitarnych dla zatrudnionych pracowników.

3. Opracowali informację z legalnego obrotu prekursorami narkotyków kategorii 2 i 3, zgodnie z formularzami INCB.

INCB - Międzynarodowy Organ Kontroli Środków Odurzających wzywa państwa członkowskie do podejmowania wspólnych działań, aby przeciwdziałać produkcji, nielegalnemu handlowi i nadużywaniu substancji, które stanowią zagrożenie dla zdrowia publicznego.

Zasady nadzorowania handlu niektórymi substancjami często wykorzystywanymi do nielegalnego wytwarzania środków odurzających i substancji psychotropowych (zwanymi dalej „prekursorami narkotyków”) określa Rozporządzenie Rady (WE) Nr 111/2005 z 22 grudnia 2004 r.

Na terenie powiatu funkcjonują 4 obiekty, zajmujące się wprowadzaniem do obrotu prekursorów kategorii 3 (aceton, toluen). Transakcje przeprowadzane są wyłącznie na terenie Polski. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Jarocinie corocznie otrzymuje informacje o ilości wprowadzonych do obrotu prekursorów.

4 zakłady stosują prekursory kategorii 3 (toluen, kwas solny, kwas siarkowy) w swojej działalności (Nadleśnictwo – Ośrodek Szkółkarsko-Nasienny, formulatorzy chemii gospodarczej).

4. Dokonali sprawozdania z realizacji inicjatyw Forum działającego przy Europejskiej Agencji Chemikaliów w zakresie wymiany informacji w sprawie egzekwowania rozporządzeń REACH i CLP.

Forum wymiany informacji o egzekwowaniu przepisów jest siecią organów odpowiedzialnych za egzekwowanie przepisów rozporządzeń w sprawie REACH, CLP i PIC w UE, Norwegii, Islandii i Liechtensteinie.

Co roku realizowane są skoordynowane projekty w zakresie egzekwowania przepisów w Europejskim Obszarze Gospodarczym (EOG):

- Pierwszy projekt REACH-EN-FORCE-1 (REF-1) dotyczył obowiązków ciążących na producentach i importerach substancji w postaci własnej lub w mieszaninach w odniesieniu do rejestracji wstępnej i informacji w łańcuchu dostaw.
- Projekt REACH-EN-FORCE-2 (REF-2) dotyczył przestrzegania wymogów prawnych nałożonych rozporządzeniami REACH i CLP na dalszych użytkowników będących podmiotami sporządzającymi mieszaniny (formulatorami).

- Projekt REACH-EN-FORCE-3 (REF-3) dotyczył wypełniania obowiązków rejestracyjnych przez producentów, importerów i wyłącznych przedstawicieli w ścisłej współpracy z organami celnymi.
 - Projekt REACH-EN-FORCE-4 (REF-4), dotyczył przestrzegania przez producentów, importerów oraz wyłącznych przedstawicieli obowiązków wynikających z załącznika XVII rozporządzenia (WE) nr 1907/2006 (REACH), tj. stosowania ograniczeń dotyczących produkcji, wprowadzania do obrotu i stosowania niektórych niebezpiecznych substancji chemicznych, mieszanin i wyrobów.
 - Projekt REACH-EN-FORCE-5 (REF-5), dotyczył kontroli rozszerzonych kart charakterystyki, scenariuszy narażenia, środków kontroli ryzyka i warunków operacyjnych.
 - REACH-EN-FORCE-6 (REF-6), dotyczył oceny stopnia przestrzegania przepisów rozporządzenia (WE) nr 1272/2008 (CLP) w zakresie klasyfikacji i oznakowania mieszanin, a także wymogu umieszczania klasyfikacji i oznakowania w sekcjach 2 i 3 karty charakterystyki zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 1907/2006 (REACH).
 - REACH-EN-FORCE-7 (REF-7), którego głównym założeniem była ocena dotycząca egzekwowania obowiązków w zakresie rejestracji właściwej po upływie końcowego terminu.
 - REACH-EN-FORCE-8 (REF-8), którego głównym założeniem było sprawdzenie zgodności i prawidłowości sprzedawanych przez Internet produktów chemicznych.
 - Projekt Forum REACH-EN-FORCE-9 (REF-9) w 2021 r., ukierunkowany był na zidentyfikowanie firm, które nadal stosują lub wprowadzają do obrotu substancje bez stosownego zezwolenia, zezwolenia oczekującego lub w przypadku których zastosowanie nie jest zwolnione z obowiązku uzyskania zezwolenia. W trakcie bieżącego nadzoru sanitarnego ustalono, że na terenie powiatu jarocińskiego przedsiębiorcy, u których dokonano rozpoznania, nie stosują i nie wprowadzają do obrotu substancji wymagających zezwolenia z załącznika XIV do REACH.
5. Dokonali oceny realizacji działań związanych z nadzorem nad wprowadzaniem do obrotu oraz stosowaniem produktów biobójczych oraz wyrobów poddanych działaniu produktów biobójczych.

W okresie od 01.01. do 31.12. przeprowadzono ogółem 31 kontroli w zakresie wprowadzania do obrotu i stosowania produktów biobójczych i wyrobów poddanych działaniu produktów biobójczych.

6. Przesyłali informacje w zakresie substancji chemicznych i ich mieszanin niezbędnych do opracowania sprawozdania dla Komisji Europejskiej wynikającego z rozporządzenia 1907/2006 oraz 1272/2008. Przesłane zostały następujące informacje:
- w zakresie legalnego obrotu prekursorami narkotyków kat. 2 i 3 dla opracowania rocznego sprawozdania wynikającego z Konwencji Narodów Zjednoczonych o zwalczaniu nielegalnego obrotu środkami odurzającymi i substancjami psychotropowymi,
 - sprawowanego nadzoru w dziedzinie chemikaliów (REACH, CLP), produktów kosmetycznych, produktów biobójczych, detergentów, prekursorów narkotyków za 2019 r. i 2020 r.,
 - realizacji wspólnotowego projektu REACH-EN-FORCE 9, dotyczącego podmiotów gospodarczych posiadających obowiązki w stosunku do rozporządzeń w zakresie REACH, CLP, produktów kosmetycznych, produktów biobójczych, detergentów, prekursorów narkotyków oraz ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii w zakresie nowych substancji psychoaktywnych.
7. Monitorowali za pomocą SMIOD (System Monitorowania i Ostrzegania o „Dopalaczach”), informacje w zakresie realizacji zadań Państwowej Inspekcji Sanitarnej w obszarze środków zastępczych, sprawozdań i meldunków, dokumentacji dotyczącej nadzoru, w tym kontroli w zakresie egzekwowania zakazu wytwarzania i wprowadzania do obrotu środków zastępczych oraz wyników badań kwestionowanych produktów.
8. Od 01.07.2021 r. pion higieny pracy przejął nadzór nad produktami kosmetycznymi. Na terenie powiatu jarocińskiego nie ma zarejestrowanych podmiotów zajmujących się produkcją kosmetyków.

W ramach realizacji Programu Ograniczania Zdrowotnych Następstw Palenia Tytoniu, podczas kontroli zakładów pracy w 2021 r., wypełniano kwestionariusze dotyczące oceny przestrzegania przepisów ustawy z dnia 09 listopada 1995 r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych. Informacje w tym zakresie przekazywano do WSSE w Poznaniu. Uzyskano 62 oceny – we wszystkich zakładach przestrzegano całkowitego zakazu palenia tytoniu.

IV.3. Narażenie na czynniki szkodliwe dla zdrowia

W ewidencji higieny pracy zarejestrowanych jest 29 zakładów, w których występują przekroczenia normatywów higienicznych czynników szkodliwych dla zdrowia na stanowiskach pracy.

Tab. 1 Występujące czynniki szkodliwe w zakładach pracy

Liczba zakładów pracy, w których stwierdzono przekroczenia NDS i NDN	Liczba pracowników pracujących w przekroczeniach			
	NDS/NDN ogółem*	NDS czynników chemicznych	NDS pyłów	NDN czynników fizycznych (hałas i drgania mechaniczne)
29	425	28	56	383

*pracownik liczony jeden raz – może być narażony na więcej niż jeden czynnik

W 2021 r. skontrolowano 14 zakładów pracy, w których stwierdzono przekroczenia najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia. Są to zakłady, w których stwierdza się przede wszystkim przekroczenie najwyższego dopuszczalnego natężenia hałasu.

Podczas przeprowadzania czynności kontrolnych sprawdzano, czy pracownicy narażeni na działanie czynników szkodliwych poinformowani są o stwierdzonych przekroczeniach, czy wyposażeni są w atestowane, odpowiednio dobrane środki ochrony indywidualnej, zwracano uwagę na stosowanie tych środków, sprawdzano czy miejsca pracy oznakowane są znakami nakazującymi stosowanie ochron indywidualnych.

Wydano 2 decyzje administracyjne, dotyczące obniżenia stężenia pyłu lub substancji chemicznych.

Największy problem stanowi praca w narażeniu na hałas, w przekroczeniach NDN hałasu pracuje 383 osoby. W celu zabezpieczenia pracowników przed negatywnym oddziaływaniem hałasu polecano konsekwentnie przestrzegać przepisów, zwłaszcza w zakresie stosowania przez pracowników indywidualnych ochron słuchu, które są z reguły jedynym realnym rozwiązaniem istniejącego problemu walki z hałasem. Informowano pracodawców o konieczności przeprowadzania badań audiometrycznych, mających na celu wczesne wykrycie ubytków słuchu i zapobiegnięciu chorobie zawodowej. W przypadkach, gdy uniknięcie lub wyeliminowanie narażenia jest niemożliwe za pomocą środków technicznych i organizacyjnych, zobowiązywano pracodawców do przeprowadzania regularnych pomiarów środowiska pracy. Prowadzony monitoring badań omówionych wyżej

zagrożeń zawodowych pozwala na bieżącą identyfikację tych czynników oraz ocenę stopnia narażenia, a także zapewnienia pracownikom atestowanych i odpowiednio dobranych ochronników słuchu.

Fot. 1 Rodzaje środków ochrony słuchu

IV.4. Czynniki rakotwórcze i mutagenne w środowisku pracy

Z dniem 20 lutego 2021 r. uległo zmianie rozporządzenie Ministra Zdrowia w sprawie substancji chemicznych, ich mieszanin, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym w środowisku pracy, zgodnie z którym dodano do załącznika nr 1 (wykaz czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym) procesy technologiczne, w których dochodzi do uwalniania substancji chemicznych, ich mieszanin lub czynników o działaniu rakotwórczym lub mutagennym: w pkt 7 – prace związane z narażeniem przez skórę na działanie olejów mineralnych użytych wcześniej w silnikach spalinowych wewnętrznego spalania w celu smarowania i schładzania części ruchomych silnika – zapis ten dotyczy wszelkich prac, w których może wystąpić kontakt dermalny z ww. olejami, np. podczas prac związanych z wymianą oleju tzw. przepracowanego oraz w pkt 8 – prace związane z narażeniem pracowników na spaliny emitowane z silników Diesla.

W związku z powyższym, rejestr podmiotów, w których występują czynniki rakotwórcze został uzupełniony o obiekty, w których występuje narażenie na powyższe czynniki.

Obecnie, na podstawie obowiązujących przepisów, wszystkie prace związane z obróbką drewna, niezależnie od jego rodzaju zaliczane są do procesów technologicznych, w których dochodzi do uwalniania czynników o działaniu rakotwórczym.

Badania dowiodły, że ryzyko nowotworów występuje nie tylko w związku z narażeniem na pyły drewna twardego (liściastego), lecz także w przypadku innych gatunków drewna oraz wyrobów z drewna, w tym sklejk i płyt wiórowych lub płyt meblowych (MDF), poddawanych procesowi obróbki.

W Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Jarocinie figuruje obecnie 19 zakładów, w których pracownicy mają kontakt z czynnikami rakotwórczymi.

Tab. 2 Czynniki rakotwórcze – dane wg ewidencji zakładów

Nazwa czynnika	Ilość osób eksponowanych			Ilość osób narażonych			Ilość skontrolowanych zakładów pracy	Ilość kontroli
	ogółem	K	M	ogółem	K	M		
Pył drewna	197	56	99	42	9	33	10	10
Azbest	1	0	1	0	0	0	0	0
3,3- dimetoksybenzydyna o- dianizydyna - błękit trwały - b	5	4	1	0	0	0	0	0
Prace zw. z narażeniem przez skórę na działanie olejów mineralnych użytych wcześniej w silnikach spalinowych wewnętrznego smarowania w celu smarowania i schładzania części ruchomych silnika	7	0	7	0	0	0	3	3
Promieniowanie jonizujące	35	24	11	0	0	0	1	1
Formaldehyd	73	64	9	0	0	0		
RAZEM	318	148	128	42	9	33	14	14

IV.5. Czynniki biologiczne w środowisku pracy

W ewidencji Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Jarocinie figurują 73 zakłady pracy, w których pracownicy są potencjalnie ekspozycyjni na szkodliwe czynniki biologiczne, zakwalifikowane głównie do 2 lub 3 grupy zagrożenia.

W ramach nadzoru nad czynnikami biologicznymi w środowisku pracy w 2021 r. skontrolowano ogółem 37 zakładów pracy, w których przeprowadzono 40 kontroli. W skontrolowanych zakładach ekspozycyjni na działanie czynników biologicznych było ogółem 1692 osoby, a wśród nich to m.in. pracownicy służby zdrowia, służby leśnej, gospodarstw rolnych, utrzymania terenów zielonych, oczyszczania miasta, pralni. Klasyfikacji czynników biologicznych dokonano w oparciu o literaturę, ponieważ w żadnym zakładzie nie zostały przeprowadzone pomiary środowiskowe uwzględniające czynniki biologiczne.

Tab. 3 Czynniki biologiczne

Ilość skontrolowanych zakładów pracy	Ilość kontroli	Ilość ekspozowanych osób	
37	40	OGÓŁEM 863	
		w tym	
		2 grupa 1692	3 grupa 1435

Wirus SARS-CoV-2 został wprowadzony przez Komisję Europejską do klasyfikacji szkodliwych czynników biologicznych w 3. grupie ryzyka z adnotacją, że czynności nie powodujące namnażania wirusa (m.in. testy diagnostyczne) są dopuszczalne w laboratoriach odpowiadających co najmniej 2. poziomowi bezpieczeństwa. Natomiast czynności związane z namnażaniem wirusa są dopuszczalne w laboratoriach odpowiadających co najmniej 3. poziomowi bezpieczeństwa.

Na terenie powiatu jarocińskiego nie funkcjonują przedsiębiorstwa lub instytucje naukowe, które prowadzą prace związane z namnażaniem się wirusa SARS-CoV-2.

Pracodawcy organizują procesy pracy w sposób pozwalający na uniknięcie lub zminimalizowanie uwalniania się czynnika biologicznego w miejscu pracy. Podejmują szereg działań profilaktycznych zmniejszających narażenie pracowników na zakażenie wirusem SARS-CoV-2: np. praca zdalna (gdzie jest to możliwe ze względu na charakter wykonywanej pracy), stosowanie odstępów między stanowiskami pracy, stosowanie maseczek, półgodzinna przerwa pomiędzy zmianami, w zakładach pracy spożywanie posiłków odbywa się w małych grupach, mydła i środki dezynfekcyjne w pomieszczeniach socjalnych oraz dozowniki z płynem odkażającym w widocznych miejscach, w miejscu pracy, instrukcje i informacje o zagrożeniach.

IV.6. Nadzór nad substancjami i preparatami chemicznymi

W ramach nadzoru nad substancjami chemicznymi i ich mieszaninami, prekursorami, preparatami biobójczymi, detergentami, środkami ochrony roślin, w zakresie produkcji, wprowadzania do obrotu i stosowania, w 2021 r. przeprowadzono:

- 4 kontrole u formulatorów substancji chemicznych i ich mieszanin,
- 46 kontroli u stosujących substancje chemiczne i ich mieszaniny (którzy nie są formulatorami),
- 16 kontroli dystrybutorów substancji chemicznych i ich mieszanin,
- 6 kontroli wprowadzających do obrotu oraz stosujących prekursorów kategorii 2 i 3,
- 1 kontrolę w zakresie wprowadzania do obrotu produktów biobójczych,
- 23 kontrole w zakresie stosowania produktów biobójczych,

Tab. 4 Nadzór nad chemikaliami – ewidencja obiektów

Liczba obiektów w ewidencji w zakresie nadzoru nad substancjami chemicznymi i ich mieszaninami					
Producenci	Importerzy	Dalsi użytkownicy – formulatorzy (producenci mieszanin)	Dystrybutorzy substancji chemicznych i ich mieszanin	Stosujący substancje chemiczne i ich mieszaniny (którzy nie są formulatorami)	Razem:
0	0	4	32	91	127

Tab. 5 Nadzór nad chemikaliami – kontrole

Liczba przeprowadzonych kontroli w zakresie nadzoru nad substancjami chemicznymi i ich mieszaninami:					
Producenci	Importerów	Dalsi użytkownicy – formulatorzy (producenci mieszanin)	Dystrybutorzy substancji chemicznych i ich mieszanin	Stosujący substancje chemiczne i ich mieszaniny (którzy nie są formulatorami)	Razem:
0	0	4	16	46	66

Podczas przeprowadzanych kontroli zwracano uwagę na przestrzeganie przepisów ustawy z dnia 25 lutego 2011 r. o substancjach chemicznych i ich mieszaninach (tj. Dz. U. z 2020 r., poz. 2289, ze zm.) oraz rozporządzeń wykonawczych do cytowanej ustawy, rozporządzenia (WE) 1907/2006 REACH i rozporządzenia (WE) 1272/2008 CLP.

Na terenie powiatu jarocińskiego nie prowadzi działalności żaden obiekt zajmujący się produkcją substancji chemicznych podlegających rejestracji.

Przed wprowadzeniem do obrotu substancji lub mieszanin (preparatów chemicznych) dostawca zobowiązany jest dokonać klasyfikacji i oznakowania zgodnie z przepisami rozporządzenia (WE) 1272/2008 CLP. Rozporządzenie CLP jest prawnie wiążące we wszystkich państwach członkowskich i odnosi się bezpośrednio do przemysłu. Zgodnie z przepisami CLP etykieta ma informować wszystkich tych, którzy mają styczność z substancją chemiczną o związanych z nią zagrożeniach. Przykłady produktów stwarzających zagrożenie: niektóre rozpuszczalniki, farby, lakiery, kleje, preparaty do udrażniania rur, mieszaniny zawierające składniki ropopochodne, środki ochrony roślin, produkty biobójcze. Aby ostrzec użytkownika o zagrożeniu i poinformować o sposobie bezpiecznego stosowania opakowania chemikaliów muszą być właściwie oznakowane. Opakowania niektórych produktów stwarzających zagrożenie dla zdrowia człowieka (np. toksycznych, działająco drażniąco na skórę, rakotwórczych kat. 2, mutagennych kat. 2), które są sprzedawane ogółowi społeczeństwa, muszą posiadać wyczuwalne dotykiem

ostrzeżenie o niebezpieczeństwie. Ponadto w przypadku obrotu substancjami i mieszaninami stwarzającymi zagrożenie dostawca ma obowiązek przekazać ich karty charakterystyki klientom przemysłowym w łańcuchu dostaw. CLP wprowadza nowe piktogramy określające rodzaj zagrożenia, które różnią się od istniejących symboli.

W ramach nadzoru bieżącego prowadzono również kontrole przestrzegania przepisów ustawy z dnia 9 października 2015 r. o produktach biobójczych (tj. Dz. U. z 2021 r., poz. 24, ze zm.) w zakresie wprowadzania do obrotu produktów biobójczych oraz rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 528/2012 z dnia 22 maja 2012 r. w sprawie udostępniania na rynku i stosowania produktów biobójczych (Dz. Urz. UE L 167 z 27.06.2012, str. 1 ze zm.). Zadania kontrolne produktów biobójczych obejmują m.in. sprawdzenie:

- posiadania i ważności stosownego pozwolenia na wprowadzanie do obrotu produktu biobójczego, wydanego przez Prezesa Urzędu Rejestracji Produktów Leczniczych, Wyrobów Medycznych i Produktów Biobójczych,
- dostępności karty charakterystyki produktu biobójczego, sporządzonej na zasadach określonych w rozporządzeniu (WE) nr 1907/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady (REACH),
- obecności i statusu prawnego substancji czynnej,
- zawartości substancji nie będących substancjami czynnymi, ale wymagających rejestracji (jako składników mieszanin w rozumieniu rozporządzenia REACH),
- zgodności przeznaczenia i rodzaju produktu biobójczego z danymi figurującymi w pozwoleniu na obrót,
- stosowanie produktów biobójczych w działalności zawodowej.

W 2021 r. przeprowadzono 1 kontrolę w zakresie wprowadzania do obrotu produktów biobójczych oraz 23 kontrole w zakresie stosowania produktów biobójczych.

IV.7. Choroby zawodowe

W 2021 r. do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Jarocinie wpłynęły 3 zgłoszenia podejrzenia choroby zawodowej u osób zatrudnionych w zakładach na terenie powiatu jarocińskiego. Przeprowadzono 2 postępowania w sprawie choroby zawodowej.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Jarocinie wydał 1 decyzję o stwierdzeniu choroby zawodowej – choroby zakaźne lub pasożytnicze albo ich następstwa (Borelioza) wymienioną w pozycji 26 wykazu chorób zawodowych oraz 1 decyzję o braku

podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej – przewlekłe choroby narządu głosu spowodowane nadmiernym wysiłkiem głosowym trwającym co najmniej 15 lat: niedowład mięśni wewnętrznych krtani z wrzecionowatą niedomykalnością fonacyjną głóśni i trwałą dysfonią – wymienionej w pozycji 15.3 wykazu określonego w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 30 czerwca 2009 r. w sprawie chorób zawodowych (tj. Dz. U. z 2013 r. poz.1367), wydanych na podstawie art. 237 § 1 pkt 3-6 i § 11 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy (tj. Dz. U. z 2021 r., poz. 162).

Do chwili obecnej Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Jarocinie nie otrzymał żadnego zgłoszenia podejrzenia choroby zawodowej COVID-19 oraz orzeczenia lekarskiego o stwierdzeniu lub braku podstaw do jej stwierdzenia.

IV.8. Nadzór nad środkami zastępczymi

Zgodnie z treścią art. 4 § 1 pkt 9a ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej do zakresu działania Państwowej Inspekcji Sanitarnej w dziedzinie bieżącego nadzoru sanitarnego należy kontrola przestrzegania przepisów określających wymagania higieniczne i zdrowotne, w szczególności dotyczących: zakazu wytwarzania i wprowadzania do obrotu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej środków zastępczych lub nowych substancji psychoaktywnych w rozumieniu ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (tj. Dz. U. z 2020 r., poz. 2050).

Zgodnie z nowelizacją ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii, w celu ograniczania zagrożeń, jakie powodują środki zastępcze lub nowe substancje psychoaktywne, utworzony został rejestr zatruć środkami zastępczymi lub nowymi substancjami psychoaktywnymi, który prowadzi Główny Inspektor Sanitarny. Podmioty wykonujące działalność leczniczą oraz podmioty przeprowadzające badanie pośmiertne są obowiązane zgłosić państwowemu powiatowemu inspektorowi sanitarnemu właściwemu ze względu na siedzibę tego podmiotu wystąpienie zatrucia środkiem zastępczym lub nową substancją psychoaktywną albo podejrzenie wystąpienia takiego zatrucia albo zgonu, którego przyczyną mogło być albo było zatrucie środkiem zastępczym lub nową substancją psychoaktywną. Zgłoszenia dokonuje się w postaci elektronicznej niezwłocznie, nie później jednak niż w terminie 48 godzin od chwili wystąpienia okoliczności. Państwowy powiatowy inspektor sanitarny udostępnia niezwłocznie zgłoszenie właściwemu wojewódzkiemu inspektorowi sanitarnemu oraz Głównemu Inspektorowi Sanitarnemu.

W 2021 r. do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Jarocinie nie wpłynęło żadne zgłoszenie zatrucia środkiem zastępczym lub nową substancją psychoaktywną.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Jarocinie prowadzi ścisłą współpracę ze Szpitalem Powiatowym w Jarocinie oraz Komendą Powiatową Policji w Jarocinie.

IV.9. Podsumowanie:

Działania w zakresie higieny pracy zaplanowane do realizacji na 2021 r. zostały częściowo ograniczone.

W okresie wzmożonej liczby zachorowań na Covid-19 pracownicy higieny pracy uczestniczyli w działaniach związanych z realizacją zadań w dziale epidemiologii podczas przeprowadzania wywiadów epidemiologicznych.

V. WARUNKI SANITARNO-HIGIENICZNE W SZKOŁACH I INNYCH PLACÓWKACH OŚWIATOWO-WYCHOWAWCZYCH

V. 1. Informacje ogólne

W roku 2021 stanowisko higieny dzieci i młodzieży obejmowało swym nadzorem następujące stałe placówki nauczania i wychowania:

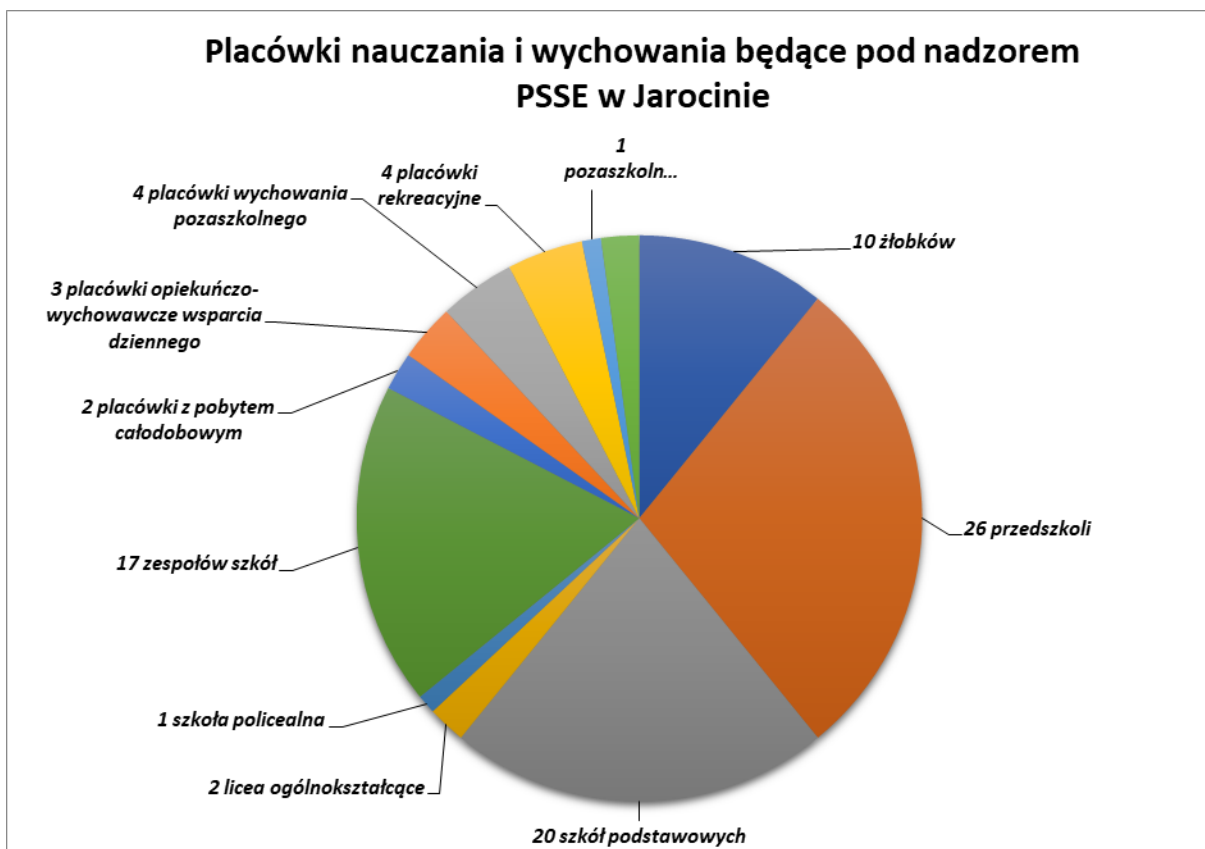
- 10 żłobków,
- 26 przedszkoli i innych ośrodków przedszkolnych realizujących program wyrównywania szans,
- 20 szkół podstawowych, w tym 1 dla osób dorosłych,
- 2 licea ogólnokształcące, w tym 1 dla dorosłych,
- 1 szkołę policealną dla dorosłych,
- 17 zespołów szkół, w których funkcjonuje: 11 przedszkoli, 14 szkół podstawowych, 5 liceów ogólnokształcących, 4 technika, 2 szkoły branżowe, 1 szkoła specjalna, 1 szkoła policealna oraz 4 szkolne schroniska młodzieżowe,
- 2 placówki z pobytem całodobowym (Wielkopolski Samorządowy Zespół Placówek Terapeutyczno-Wychowawczych w Cerekwicy Nowej, Dom Wsparcia Dziecka i Rodziny „Domostwo” Góra),
- 3 placówki opiekuńczo-wychowawcze wsparcia dziennego,
- 1 poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Jarocinie,
- 4 placówki wychowania pozaszkolnego (szkoły muzyczne, szkoły językowe),
- 4 placówki rekreacyjne (schroniska młodzieżowe),
- 2 placówki kształcenia ustawicznego.

W roku 2021 oddano do użytku:

- Żłobek i Przedszkole HAPPY KIDS w Jarocinie przy ul.Hallera,
- Przedszkole Geometryczny świat w Jarocinie przy ul.Siedlemińskiej,
- Placówkę kształcenia ustawicznego w Jarocinie przy ul.Zacisznej,
- Jarocińskie Centrum Edukacji i Kariery „JaCEK” przy ul.Wrocławskiej.

Zlikwidowano takie obiekty jak:

- Oddział Przedszkolny dla Dzieci Młodszych w Raszewach,
- Szkołę Podstawową w Magnuszewicach.

Ogółem pod nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Jarocinie na koniec roku 2021 znajdowały się 92 placówki stałe.

Z uwagi na wprowadzenie stanu epidemii, wiele placówek szkolnych i przedszkolnych przeszło na zdalne nauczanie, w związku z powyższym planowane kontrole placówek stałych nie odbywały się zgodnie z harmonogramem kontroli. Ponadto z uwagi na występowanie zakażeń wirusem SARS-CoV-2 wśród nauczycieli, uczniów i pracowników szkół i przedszkoli, wielu przedszkolaków i uczniów z poszczególnych placówek nauczania obejmowanych zostawało kwarantanną. Dyrektorzy szkół i przedszkoli występowali z wnioskami do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego o zawieszenie zajęć stacjonarnych i przejście na zdalne nauczanie klas czy oddziałów przedszkolnych, obejmowanych kwarantanną. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Jarocinie wydał 133 opinie dotyczące zawieszenia zajęć lekcyjnych w podległych placówkach nauczania i wychowania (w roku 2020 wydał ich 49).

Kontrolą objęto również turnusy zimowego i letniego wypoczynku dzieci i młodzieży zarejestrowane w bazie MEN.

Pracownik Stanowiska Pracy do Spraw Higieny Dzieci i Młodzieży, realizując zadania Państwowej Inspekcji Sanitarnej w zakresie przestrzegania przepisów określających wymagania dotyczące higieny i stanu sanitarnego pomieszczeń oraz sprzętu używanego

w placówkach oświatowych i wypoczynku, skontrolował 37 placówek stałych oraz 28 turnusów w czasie trwania wypoczynku zimowego i letniego.

W ramach nadzoru przeprowadzono kontrole stałych placówek nauczania i wychowania, oceniając ich stan pod kątem technicznym, bieżącej czystości i porządku, warunków do utrzymania higieny osobistej oraz dokonując oceny warunków pobytu dzieci i młodzieży w tych placówkach (ergonomii stanowiska pracy ucznia, dostępności do infrastruktury do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego, higieny pracy umysłowej, dostępności uczniów do profilaktycznej opieki medycznej).

Ogółem w roku 2021 przeprowadzono 95 kontroli sanitarnych planowanych i doraźnych. Nie nałożono mandatów karnych, nie wydano decyzji administracyjnych.

V. 2. Funkcjonalność i stan techniczny budynków

Na terenie powiatu jarocińskiego nie stwierdzono budynków nieprzystosowanych do pobytu dzieci i młodzieży oraz budynków w złym stanie technicznym. W trakcie kontroli sanitarnych nie stwierdzono również zaniedbań w zakresie stanu higieniczno-sanitarnego w przedszkolach, szkołach różnego typu i innych placówkach nauczania i wychowania.

V. 3. Warunki do utrzymania higieny

Wszystkie placówki nauczania i wychowania powiatu jarocińskiego zaopatrzone są w wodę z sieci wodociągów miejskich lub gminnych, posiadają instalację kanalizacyjną w budynkach oraz wewnętrzne sanitariaty. Posiadają w pomieszczeniach sanitarnohigienicznych stały dostęp do ciepłej bieżącej wody, zapewniają możliwość korzystania z mydła w dozownikach, papieru toaletowego oraz suszarek/ręczników papierowych lub ręczników indywidualnych. Stan techniczny i porządkowy pomieszczeń sanitarnohigienicznych był prawidłowy.

V. 4. Warunki do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego

Warunki do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego oceniono w 12 szkołach (9 szkół podstawowych i 3 zespoły szkół).

W skontrolowanych szkołach infrastruktura do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego przedstawia się następująco:

- wszystkie skontrolowane szkoły podstawowe posiadają sale gimnastyczne z zapleczem sanitarnym, 3 zespoły szkół posiadają sale rekreacyjno-zastępcze (Zespół Szkół Specjalnych, Zespół Szkół w Siedleminie, Zespół Szkół w Prusach),

- wszystkie obiekty posiadają boiska szkolne,
- 8 placówek prowadzi dodatkowo zajęcia na basenie w Jarocinie,
- jeden zespół szkół (Prusy) korzysta z Sali sportowej przy ZS w Witaszycach.

V. 5. Higiena procesu nauczania

Meble szkolne

W ramach sprawowanego nadzoru sanitarnego w 2021 r. dokonano oceny dostosowania mebli do wzrostu dzieci przedszkolnych i uczniów, zwracając również uwagę na prawidłowe, zgodne z PN oznakowanie mebli, odpowiednie ich zestawienie oraz stan techniczny.

Ocenę przeprowadzono w 5 szkołach podstawowych, gdzie ocenie poddano 11 klas, w których oceniono 193 stanowiska pracy ucznia oraz w 2 zespołach szkół, gdzie ocenie poddano 6 oddziałów przedszkolnych w 2 przedszkolach i skontrolowano 120 stanowisk pracy dzieci przedszkolnych. Nie stwierdzono nieprawidłowości w ergonomicznym dostosowaniu wielkości mebla szkolnego do wzrostu dziecka/ucznia.

W roku 2021 kontynuowano ocenę posiadania przez szkoły i placówki certyfikatów na meble edukacyjne i sprzęt sportowy.

W 22 skontrolowanych w tym zakresie placówkach stwierdzono, iż placówki posiadają meble zakupione po 1997 r. w następujących odsetkach w stosunku do całości:

- do 25% – 1 placówka,
- do 50% – 1 placówka,
- powyżej 50% – 6 placówek,
- 100% – 14 skontrolowanych placówek.

Meble edukacyjne zakupione przez szkoły i placówki po 1997 roku w 22 placówkach posiadają w 100% certyfikaty.

Posiadanie przez szkoły i placówki sprzętu sportowego zakupionego po 1997 roku przedstawia się następująco: w 22 skontrolowanych placówkach stwierdzono sprzęt sportowy zakupiony po 1997 roku w następującym odsetku do całości: do 50% – 4 placówki, powyżej 50% – 2 placówki, 100% – 16 placówek. Sprzęt sportowy w skontrolowanych placówkach zakupiony po roku 1997 w 22 obiektach posiada w 100% certyfikaty.

Rozkład zajęć szkolnych

Podczas bieżących kontroli szkół, ocenie poddano rozkłady zajęć lekcyjnych, zwracając uwagę na potrzebę równomiernego obciążenia zajęciami w poszczególnych dniach tygodnia.

Ocenie poddano 128 oddziałów w 11 placówkach szkolnych (113 oddziałów w 9 szkołach podstawowych oraz 15 oddziałów w 2 szkołach podstawowych należących do zespołów szkół).

W roku 2021 w 4 szkołach podstawowych, w 10 oddziałach stwierdzono nieprawidłowości w zakresie potrzeby równomiernego obciążenia zajęciami w poszczególnych dniach tygodnia, a w szczególności większą niż 1 godzina różnicę w rozpoczynaniu zajęć pomiędzy dniami w tygodniu.

W głównej mierze nieprawidłowości w planach lekcji wynikają z braku dostatecznej liczby nauczycieli dla danego przedmiotu. Nauczyciele prowadzą zajęcia z danego przedmiotu w różnych placówkach na terenie powiatu, w związku z powyższym, dyrektorzy szkół zmuszeni są dostosować rozkład zajęć lekcyjnych do możliwości pracy danego nauczyciela.

V. 6. Opieka medyczna

W istniejących i skontrolowanych na terenie powiatu jarocińskiego placówkach szkolnych opieka medyczna sprawowana jest przez pielęgniarki/higienistki środowiska szkolnego. Na 12 skontrolowanych placówek nauczania, w 9 szkołach zorganizowany został prawidłowy gabinet pielęgniarki szkolnej. W 2 szkołach podstawowych oraz w 1 zespole szkół, pielęgniarka szkolna świadczy swoje usługi w pomieszczeniach zastępczych (np. gabinet dyrektora).

V. 7. Prowadzenie dożywiania w szkołach

W 10 skontrolowanych placówkach szkolnych ocenie poddano sposoby dożywiania uczniów. W wyniku oceny stwierdzono:

- 4 szkoły podstawowe, w których posiłki przygotowywane są na miejscu,
- 3 szkoły podstawowe oraz 3 zespoły szkół, które korzystają z posiłków dowożonych,
- z posiłków obiadowych skorzystało 1031 uczniów,
- placówki te udostępniają dzieciom napoje (głównie herbata), liczba korzystających uczniów to 2224,
- z posiłków dofinansowanych korzysta 129 uczniów,
- skontrolowane placówki uczestniczyły w programie wydawania mleka w opakowaniach jednorazowych, jak i z programu świeże owoce i warzywa, z którego skorzystało 1483 dzieci.

V.8. Nadzór nad substancjami i preparatami chemicznymi w szkołach

Z uwagi na niewielką ilość przeprowadzonych w 2021 r. kontroli, w 8 placówkach nauczania (6 szkół podstawowych, 2 zespoły szkół) znajdują się gabinety chemiczne lub przystosowane sale fizyko/chemiczno/biologiczne, posiadające substancje i preparaty chemiczne. Wszystkie skontrolowane w tym zakresie szkoły posiadają aktualne spisy znajdujących się w gabinetach substancji i preparatów chemicznych. Postępowanie z w/w substancjami i ich przechowywanie jest prawidłowe.

V.9. Wypoczynek dzieci i młodzieży

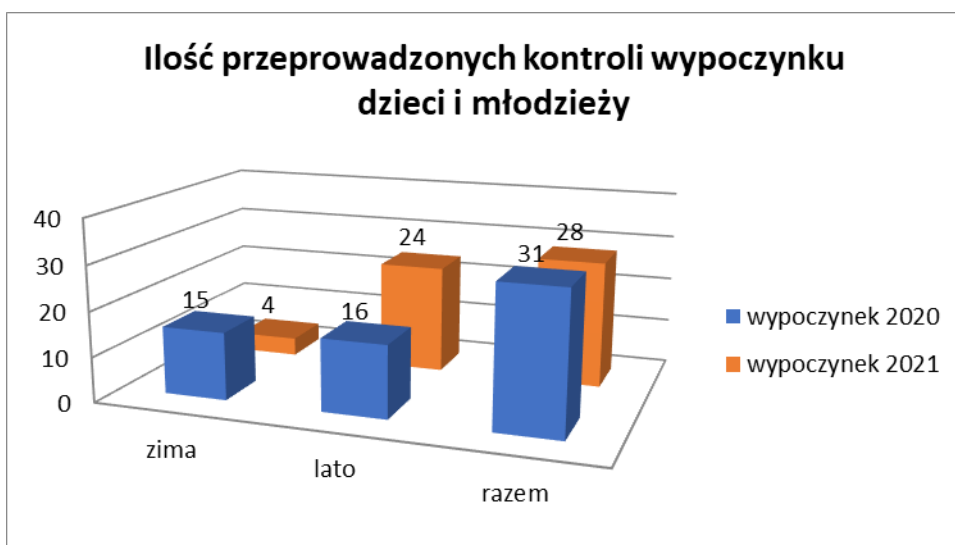
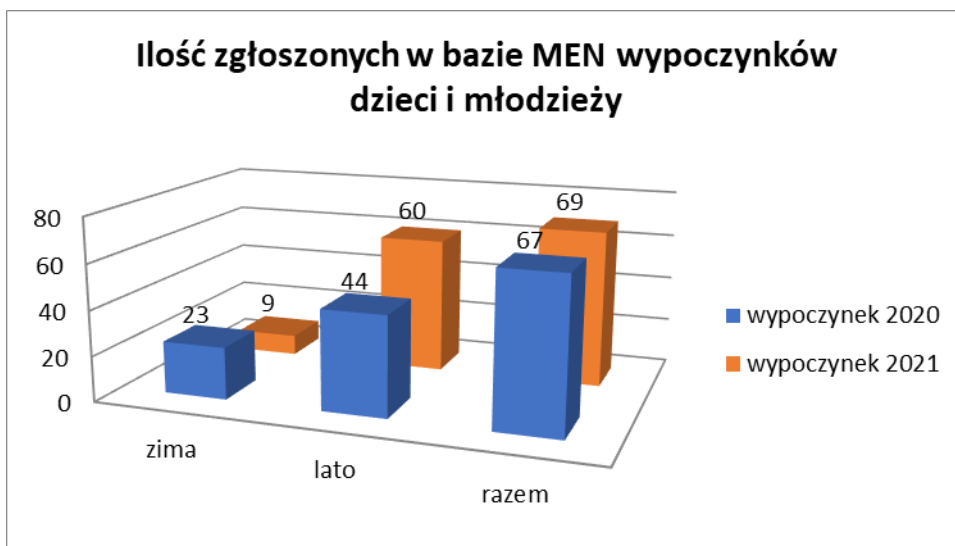
W roku 2021 na terenie powiatu jarocińskiego w bazie MEN zarejestrowanych zostało 69 turnusów letniego i zimowego wypoczynku dzieci i młodzieży (w tym 40 w miejscu zamieszkania i 29 wyjazdowych).

W okresie zimowego wypoczynku organizowany mógł być tylko wypoczynek w miejscu zamieszkania. Skontrolowano 4 półkolonie, na których przebywało łącznie 114 dzieci.

W okresie ferii letnich skontrolowano 24 wypoczynki, w których uczestniczyło łącznie 941 dzieci. 11 wypoczynków zorganizowanych zostało w obiektach całorocznych (hotele), 1 wypoczynek zorganizowany został w budynku służącym okazjonalnie do wypoczynku oraz zorganizowanych zostało 12 wypoczynków w miejscu zamieszkania (tzw. półkolonie).

Nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie zapewnienia uczestnikom właściwych warunków sanitarno-higienicznych oraz opieki medycznej. Zapewniono bardzo dobre warunki do uprawiania sportu i rekreacji.

Wszyscy organizatorzy wypoczynków mieli prawidłowo przygotowane i wdrożone procedury COVID-19. Kadra posiadała odpowiednią wiedzę i szkolenia. Dzieci przebywające na wypoczynkach podzielone były na grupy, do której przypisany był zawsze ten sam opiekun. Zakwaterowanie odbywało się na zasadzie wymiany turnusów, gdzie podczas przerw każdy obiekt przeprowadzoną miał dodatkową dezynfekcję pomieszczeń i sprzętu. Uczestnicy spożywali posiłki z zachowaniem odpowiedniego dystansu społecznego. Każdy turnus zorganizowaną miał izolatkę. Każdy z organizatorów posiadał przygotowaną ścieżkę szybkiego kontaktu z rodzicami dzieci uczestniczących na wypoczynku. Obiekty były przygotowane prawidłowo.

V.10. Przestrzeganie zakazu palenia tytoniu

We wszystkich skontrolowanych placówkach przestrzegany jest zakaz palenia tytoniu i wyrobów tytoniowych. W placówkach nauczania i wychowania zgodnie z ustawą o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych obowiązuje całkowity zakaz używania w/w substancji bez możliwości wydzielenia palarni dla osób palących. W widocznych miejscach w obiektach nauczania i wychowania umieszczone są oznaczenia słowne i graficzne informujące o zakazie używania w/w substancji.

V.11 Podsumowanie:

1. W związku z ogłoszonym stanem epidemii i przejściem szkół na zdalne nauczanie, niemożliwe do realizacji stało się wykonanie planu kontroli na rok 2021. Jednakże pracownik higieny dzieci i młodzieży pozostawał w stałym kontakcie z Dyrektorami placówek, przekazywał istotne informacje związane z COVID-19, służył pomocą w rozwiązywaniu problemów.
2. Podczas kontroli letniego wypoczynku dzieci i młodzieży, organizatorzy wypoczynku zapewnili właściwe warunki higieniczno-sanitarne dla uczestników wypoczynku, przestrzegali procedur służących ograniczeniu ryzyka zakażenia dzieci i młodzieży oraz kadry w czasie trwania epidemii COVID-19.

VI. STAN SANITARNY OBIEKTÓW ŻYWNOŚCI I ŻYWIENIA

VI. 1. Głównym zadaniem Państwowej Inspekcji Sanitarnej w zakresie nadzoru nad warunkami zdrowotnymi żywności, żywienia oraz nad materiałami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością jest sprawdzanie, czy przedsiębiorcy sektora spożywczego odpowiedzialni za bezpieczeństwo żywności spełniają wymagania obowiązujących przepisów, których celem jest ochrona i zapewnienie zdrowia i życia człowieka. Realizując swoje zadania Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Jarocinie w 2021 r. nadzorował 829 obiektów (w 2020 r. – 785), w tym:

- 814 zakładów żywności i żywienia,
- 9 obiektów obrotu i produkcji materiałów oraz wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością,
- 6 obiektów produkcji, konfekcjonowania i obrotu kosmetykami.

Skontrolowanych zostało ogółem 288 obiektów, co stanowi 34,7 % wszystkich obiektów w ewidencji. Natomiast łącznie przeprowadzono 325 kontroli sanitarnych:

- 323 w obiektach żywności i żywienia,
- 1 kontrola w obiektach wytwórni i obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością,
- 1 kontrola w ramach nadzoru nad zakładami produkcji i obrotu kosmetykami.

W harmonogramie urzędowych kontroli na 2021 r. zaplanowano 197 kontroli sanitarnych. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Jarocinie wydał 142 decyzje zatwierdzające i wykreślające oraz 50 decyzji płatniczych i 5 decyzji administracyjnych z terminami usunięcia uchybień. Nałożono 4 mandaty karne.

Tab. Nr 1 Podstawowe wskaźniki działalności kontrolnej Oddziału w latach 2020 i 2021

Rodzaj danych	2020	2021
Liczba obiektów wg ewidencji	785	829
Liczba obiektów skontrolowanych	128	288
Liczba obiektów ocenionych	45	119
Liczba kontroli	192	325
Liczba decyzji	0 merytorycznych 48 zatwierdzających	5 merytorycznych 79 zatwierdzających
Liczba decyzji wstrzymania działalności	-	-
Liczba mandatów/kwota	0/0	4/1400 zł
Wysokość średniego mandatu /zł/	-	350 zł
Liczba wniosków do sądu	-	-
Odsetek obiektów złych- ogółem	-	0,2 %
Liczba pobranych próbek żywności i przedmiotów użytku	102	103
Odsetek próbek kwestionowanych	-	-
Liczba pobranych próbek sanitarnych	-	-
Odsetek kwestionowanych próbek sanitarnych	-	-

Na podstawie przeprowadzonych kontroli w 2021 r. odnotowano 2 obiekty niezgodne z wymaganiami.

Tab. Nr 2 Porównanie stanu sanitarnego grup obiektów żywności, żywienia i przedmiotów użytku w latach 2019-2020-2021

Grupy obiektów wg arkusza Mz-48	Liczba obiektów nadzorowanych			Liczba obiektów niezgodnych z wymaganiami		
	2019	2020	2021	2019	2020	2021
Obiekty produkcji żywności	147	151	171	0	0	0
Obiekty obrotu żywnością	474	483	507	6	0	1
Obiekty żywienia zbiorowego otwarte w tym zakłady małej gastronomii	84	88	90	3	0	1
Zakłady żywienia zbiorowego zamknięte	45	48	42	0	0	0
Wytwórnice materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością	5	5	5	0	0	0
Miejsca obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością	4	4	4	0	0	0
Zakłady konfekcjonujące kosmetyki/bez produkcji	1	1	1	0	0	0
Obiekty obrotu kosmetykami	5	5	5	0	0	0
Ogółem – obiekty objęte nadzorem	765	785	829	9	0	2

Największą grupę nadzorowanych obiektów na terenie powiatu, podobnie jak w minionych latach, stanowiły obiekty obrotu żywnością – 507, co stanowi 61 % wszystkich obiektów według ewidencji.

Wymagania prawa żywnościowego nakładają na przedsiębiorców branży spożywczej obowiązki w celu zapewnienia bezpieczeństwa produkowanej i wprowadzanej do obrotu żywności poprzez stosowanie zasad dobrych praktyk higienicznych i produkcyjnych oraz system HACCP. Zasady GHP/GMP posiadają wdrożone wszystkie zakłady a system HACCP obowiązuje w 363 zakładach. Zakłady posiadające wdrożony system HACCP utrzymują go, a nowo powstające od samego początku działania systematycznie wdrażają system.

VI. 2. Działania w ramach systemu Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznej Żywności i Paszach – RASFF

W 2021 r. podejmowano działania zgodne z procedurami RASFF wobec 39 otrzymanych powiadomień alarmowych i 15 informacyjnych. Powiadomienia dotyczyły głównie środków spożywczych o niewłaściwej jakości zdrowotnej, a także wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością:

- Total Men – obecność niezadeklarowanej substancji - substancji leczniczej pn. sildenafil w produkcie,
- olejek CBD (suplement diety) - obecność CBD i Δ9-THC w produkcie,

- powiadomienia dotyczące skór z szyi kurczaka – obecność Salmonella Enteritidis,
- mięso mielone wołowe – obecność pałeczek Salmonella z grupy DO,
- mięso drobiowe – obecność Salmonella Enteritidis,
- łyżki nylonowe T-nylon spaghetti scoop – migracja pierwszorzędowych amin aromatycznych,
- woda źródłana aromatyczna „Maja i ja” – stwierdzenie bakterii Clostridium,
- kubek z włókna bambusowego Organic,
- kilka partii mączki chleba świętojańskiego (E410) zanieczyszczonej tlenkiem etylenu (ETO),
- substancja dodatkowa – Lygomme firmy Cargil – wykrycie tlenu etylenu na poziomie przekraczającym NDP,
- produkt Ground organic almonds z Hiszpani – obecność sumy aflatoksyn,
- suplementy diety wyprodukowane przez MASPEX „Polski lek” zanieczyszczenie tlenkiem etylenu,
- makaron razowy świderki z mąki durum La Campagna – przekroczenie NDP deoksyniwalenolu,
- produkt Molekin Osteo – wykrycie ETO,
- produkty do kontaktu ze środkami spożywczymi pn. „Chochla Florina” z Chin, przekroczenie migracji specyficznej pierwszorzędowych amin aromatycznych (PAA),
- pieprz czarny mielony z Wietnamu – obecność Salmonella z grupy 0:3,10,
- mąka jagłana Radix – przekroczony NDP pozostałości pestycydu – glifosatu,
- suplementy diety z wykrytym tlenkiem etylenu w produkcie PressCal®MD92.5 Granulat,
- przyprawa Bazylia Edal – przekroczenie NDP pozostałości pestycydu,
- produkt PressCal®MD92.5 – zanieczyszczenie tlenkiem etylenu,
- produkt Floractin – zanieczyszczony tlenkiem etylenu,
- kiełbasa polska surowa – produkt kwestionowany ze względu na wykrycie bakterii Listeria monocytogenes,
- produkty marki Monster i Burn – przekroczenie NDP glikolu propylenowego,
- frytura gastronomiczna olej palmowy – stwierdzenie estrów 3-MCPD,
- olejek konopny – stwierdzono obecność niedozwolonego ekstraktu z konopi włóknistych,
- olej palmowy – stwierdzenie estrów 3-MCPD,

- powiadomienia dotyczące truskawek mrożonych z Egiptu – przekroczenie NDP pozostałości pestycydów,
- filet z piersi indyczej – obecność Salmonella spp. i Typhimurium,
- ziele angielskie z Meksyku – obecność Salmonella spp.,
- produkt Allnutrition Brain Focus – stwierdzenie tlenu etylenu,
- kielbasa węgierska MRÓZ – bakteria Listeria monocytogenes.

Na podstawie w/w powiadomień podejmowano działania zapewniające wyeliminowanie zagrożeń. W przypadku stwierdzenia w obrocie niebezpiecznych środków spożywczych nadzorowano wycofywanie ich z rynku zgodnie z ustawowymi kompetencjami.

VI. 3. Najczęściej stwierdzane uchybienia w najbardziej znaczących grupach obiektów

W 2021 r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Jarocinie wydał 5 decyzji administracyjnych z terminami usunięcia uchybień i nałożył 4 mandaty karne. Stwierdzono 2 obiekty o złym stanie sanitarnym.

Tab. Nr 3 Stan sanitarny obiektów żywności i żywienia w latach 2018 – 2019 – 2020

Grupy obiektów wg MZ-48	% obiektów niezgodnych w grupach		
	2019	2020	2021
Sklepy spożywcze	2,19%	-	0,3%
Zakłady żywienia zbiorowego otwarte	3,5%	-	1,1%

VI. 3.1. Opis grup obiektów w kolejności od tych o najgorszym stanie sanitarnym (najwyższy % obiektów niezgodnych)

Obiekty obrotu żywnością – sklepy spożywcze

W 2021 r. zarejestrowano 283 sklepy spożywcze. Skontrolowano 144, czyli 50,8% ogółu sklepów. Wskaźnik obiektów niezgodnych w tej grupie wyniósł 0,3%. Sklepy spożywcze to największa grupa nadzorowanych zakładów - stanowiły 34,1 % ogółu obiektów ewidencjonowanych. Stan techniczny i sanitarny sklepów jest zróżnicowany. Dobrze oceniane są duże i nowe sklepy spożywcze a zastrzeżenia higieniczne częściej dotyczyły małych sklepów. Stwierdzane nieprawidłowości to:

- przechowywanie żywności nietrwalej poza urządzeniami chłodniczymi, a produktów nieopakowanych w sposób narażający na zanieczyszczenie,
- brak właściwej segregacji asortymentowej w urządzeniach chłodniczych,
- oferowanie do sprzedaży przeterminowanych środków spożywczych,

- nieprawidłowy stan techniczny podłóg, ścian oraz sufitów.

W sklepach spożywczych przeprowadzono 154 kontrole sanitarne oraz wydano 2 decyzje administracyjne. Dotyczyły głównie nieprawidłowego stanu technicznego ścian i sufitów oraz wyposażenia i urządzeń. W konsekwencji nieprzestrzegania wymagań dotyczących zachowania czystości oraz higieny sprzedaży, nałożono 1 mandat na sumę 500 zł.

Do badań laboratoryjnych pobrano w sklepach 96 próbek. Nie zanotowano kwestionowanych próbek.

We wszystkich ewidencjonowanych sklepach spożywczych zostały opracowane i wdrożone procedury dobrej praktyki higienicznej, natomiast w 184 sklepach, co stanowi 65% ogółu liczby sklepów wdrożono HACCP. Pozostałe zakłady są w trakcie wdrażania i opracowywania stosownej dokumentacji. W grupie sklepów spożywczych przeprowadzono 1 kontrolę interwencyjną. Interwencja dotyczyła wyrobu piekarniczego – chleba na maślanec, który posiadał „ślady pleśni”. Przeprowadzono kontrolę interwencyjną w sklepie firmowym, gdzie został zakupiony. Podczas kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości mogących mieć wpływ na jakość zdrowotną przedmiotowego pieczywa. Sprawę przekazano zgodnie z kompetencjami do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Śremie, gdzie znajduje się producent w/w chleba celem wykorzystania służbowego.

Obiekty żywienia zbiorowego otwarte

Zakłady żywienia zbiorowego otwarte – ogółem według ewidencji 90 zakładów, w tym 43 małej gastronomii. W roku sprawozdawczym skontrolowano 40 zakładów, z czego oceniono zgodnie z obowiązującym arkuszem oceny stanu sanitarnego 15 zakładów. Jeden obiekt otrzymał ocenę niezgodną z obowiązującymi przepisami prawa żywnościowego. Ocena niezgodna dotyczyła restauracji i wynikała z braku zachowania czystości i porządku oraz niewłaściwej segregacji w urządzeniach chłodniczych. Osoba odpowiedzialna została ukarana mandatem karnym. Ogółem w zakładach żywienia zbiorowego otwartego przeprowadzono 42 kontrole sanitarne, w tym 23 w zakładach małej gastronomii. W czasie przeprowadzania urzędowych kontroli żywności w zakładach żywienia zbiorowego stosujących tłuszcz do głębokiego smażenia oraz produkty pochodzenia zwierzęcego, zwracano szczególną uwagę na ich jakość, pochodzenie i sposób utylizacji. Przedmiotem kontroli były również produkty uboczne pochodzenia zwierzęcego, czyli materiał kategorii 3. Kontrolowano procedury w tym zakresie oraz dokumentację towarzyszącą przekazywaniu odpadów zakładom utylizacyjnym, jak i sposób ich higienicznego gromadzenia. W grupie zakładów żywienia zbiorowego typu otwartego przeprowadzono 1 kontrolę interwencyjną. Interwencja dotyczyła niewłaściwych warunków sanitarnych w restauracji. W wyniku

przeprowadzonej kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości. Warunki sanitarne w pomieszczeniach produkcyjnych oraz magazynowych restauracji nie budziły zastrzeżeń.

VI. 4. Jakość zdrowotna środków spożywczych

Ocenę bezpieczeństwa żywności i materiałów do kontaktu ze środkami spożywczymi przeprowadzały akredytowane laboratoria. Na rok 2021 zgodnie z rocznym planem poboru próbek do badania żywności w ramach urzędowej kontroli i monitoringu zostały zaplanowane 103 próbki, z czego 65 przypadało na próbki mikrobiologiczne, a 38 na próbki do badań chemicznych. Nie pobrano dodatkowych próbek. Plan poboru próbek wykonano w 100 %. Łącznie więc pobrano 103 próbki. W 2021 r. jakość zdrowotna środków spożywczych została utrzymana na takim samym poziomie w stosunku do roku minionego – nie zanotowano próbek kwestionowanych. W 2021 r. nie pobierano próbek sanitarnych, próbek kontrolnych posiłków ani próbek pobieranych w przypadku zatruc pokarmowych.

VI. 5. Nadzór nad materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością.

Jakość zdrowotna przedmiotów użytku

W 2021 r. pod nadzorem znajdowało się 9 obiektów zajmujących się produkcją lub obrotem przedmiotów użytku do kontaktu z żywnością. Było to 5 zakładów produkujących materiały do kontaktu z żywnością, takie jak torebki papierowe, pojemniki gastronomiczne, opakowania kartonowe, a także zajmujące się konfekcjonowaniem papieru śniadaniowego oraz 4 obiekty obrotu tymi materiałami. W 2021 r. pobrano do badania laboratoryjnego 1 próbkę materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością – wyrób ceramiczny” Talerz płaski”. Próbka nie została zakwestionowana.

VI. 6. Jakość zdrowotna kosmetyków

Nadzór nad kosmetykami prowadzony jest w 1 zakładzie konfekcjonującym kosmetyki oraz w obrocie handlowym. W ramach prowadzonego nadzoru nad kosmetykami w obrocie handlowym skontrolowano 1 obiekt, w którym oceniono oznakowanie opakowania jednostkowego. Nie stwierdzono nieprawidłowości w tym zakresie. Nie odnotowano również w obrocie handlowym w obrocie niedozwolonych kosmetyków zgłoszonych w systemie RAPEX. W omawianym roku nie pobrano próbek kosmetyków. Od dnia 01.07.2021 r. zadania związane z nadzorem nad produktami kosmetycznymi realizowane były przez Stanowisko Pracy do Spraw Higieny Pracy Powiatowej Stacji Sanitarно-Epidemiologicznej w Jarocinie.

VI. 7. Nadzór nad suplementami diety

Pod nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Jarocinie znajduje się jedna firma konfekcjonująca i produkująca na zlecenie firm zewnętrznych suplementy diety. W omawianym roku obiekt został skontrolowany i oceniony na podstawie arkusza oceny. Nie stwierdzono niezgodności.

VI. 8 Nadzór nad obrotem grzybami oraz zatrucia

Nadzór nad grzybami wprowadzanymi do obrotu handlowego w minionym sezonie na terenie powiatu jarocińskiego odbywał się na targowisku w Jarocinie i wzorem lat minionych nadzór prowadził wykwalifikowany grzyboznawca, zatrudniony przez administratora targowiska. W ramach działań profilaktycznych specjaliści zatrudnieni w PSSE w Jarocinie udzielili 8 porad w zakresie przynależności gatunkowej grzybów. W omawianym roku sprawozdawczym nie zgłoszono zatruc pokarmowych po spożyciu grzybami.

VI. 9. Ocena sposobu żywienia w zakładach żywienia zbiorowego

W 2021 r. sposób żywienia oceniono w 11 obiektach. Kierując się ogólnymi zasadami prawidłowego układania jadłospisów w kontrolowanych obiektach żywienia zbiorowego zamkniętego nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie planowania i sporządzania jadłospisów.

VI. 9.1. Żywnienie w szkołach

W 2021 r. dokonano oceny 3 jadłospisów stołówek szkolnych. Jakościowa ocena teoretyczna poszczególnych posiłków według ogólnych zasad prawidłowego układania jadłospisów, nie wykazała nieprawidłowości. Przy planowaniu żywienia wykorzystano modelowe racje pokarmowe, co zapewniło prawidłowy udział poszczególnych grup produktów spożywczych w żywieniu.

W związku z obowiązującym tzw. rozporządzeniem „sklepikowym” podczas przeprowadzanej oceny sposobu żywienia w obiekcie, dokonano analizy w zakresie spełnienia wymagań rozporządzenia. W ocenianych jadłospisach stwierdzono prawidłowe planowanie owoców i warzyw, mleka oraz przetworów mlecznych. Podawane napoje nie były dosładzane cukrem ani substancjami słodzącymi. Zupy oraz sosy sporządzane były z naturalnych składników, bez użycia koncentratów spożywczych.

VI. 9.2. Żywnienie w przedszkolach

W 2021 r. w 4 stołówkach przedszkolnych dokonano oceny podstawowych posiłków zawartych w jadłospisie. Stwierdzono właściwe planowanie żywienia. Środki spożywcze stosowane w ramach żywienia zbiorowego dzieci spełniały wymagania dla danej grypy wiekowej wynikające z aktualnych norm żywienia oraz Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 26 lipca 2016 r. w sprawie grup środków spożywczych przeznaczonych do sprzedaży dzieciom i młodzieży w jednostkach systemu oświaty. Posiłki były przygotowywane z naturalnych składników. Do śniadań wykorzystywano pieczywo z każdego rodzaju.

VI. 10. Informacja o współpracy z innymi jednostkami kontrolnymi

W ramach współpracy z jednostkami administracji państwowej przekazano władzom powiatu jarocińskiego informacje o podjętych działaniach w ramach zapewnienia bezpieczeństwa sanitarnego na terenie powiatu jarocińskiego.

W przypadkach stwierdzenia naruszania przepisów dotyczących nieprawidłowej jakości wprowadzanych do obrotu środków spożywczych pochodzenia zwierzęcego, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Jarocinie przekazywał stosowne informacje właściwemu miejscowemu organowi Inspekcji Weterynaryjnej. Współpraca z Inspekcją Weterynaryjną dotyczyła również przekazywania wyników badań w ramach urzędowej kontroli i monitoringu żywności pochodzenia zwierzęcego.

VI. 11. Podsumowanie:

Jakość zdrowotna środków spożywczych znajdujących się na lokalnym rynku uległa poprawie w stosunku do roku minionego. Nie odnotowano kwestionowanych próbek.

W celu zapewnienia właściwego poziomu bezpieczeństwa zdrowotnego żywności, w dalszym ciągu będzie kontynuowany wzmożony nadzór sanitarny, szczególnie w zakresie:

- zachowania łańcucha chłodniczego na całej drodze od surowca do gotowego produktu wydawanego konsumentom, co ma szczególne znaczenie w przypadku środków spożywczych łatwo psujących się,
- zachowania higieny osobistej i higieny miejsca pracy,
- wdrażania i skutecznego stosowania systemów kontroli wewnętrznej w obiektach żywności i żywienia.

VII. DZIAŁALNOŚĆ Z ZAKRESU OŚWIATY ZDROWOTNEJ I PROMOCJI ZDROWIA

VII. 1. Działania podejmowane w 2021 r. przez Powiatową Stację Sanitarno-Epidemiologiczną w Jarocinie wynikały przede wszystkim z wytycznych Głównego Inspektoratu Sanitarnego, sytuacji epidemiologicznej oraz potrzeb środowiska lokalnego. Realizowane działania w zakresie oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia dotyczyły następujących zagadnień:

- profilaktyki w zakresie HIV/AIDS,
- profilaktyki uzależnień od tytoniu, alkoholu i innych środków psychoaktywnych,
- profilaktyki chorób zakaźnych,
- profilaktyki szczepień ochronnych,
- profilaktyki chorób odkleszczowych,
- promowania zdrowego stylu życia w zakresie żywienia i aktywności fizycznej,
- profilaktyki chorób nowotworowych.

Realizacja zagadnień problemowych

Na terenie powiatu jarocińskiego realizowane były programy edukacyjne o zasięgu ogólnopolskim - inicjowane przez Główny Inspektorat Sanitarny oraz wojewódzkim - inicjowane przez Wojewódzką Stację Sanitarno-Epidemiologiczną w Poznaniu.

VII.2. Do działań, które realizowane były na terenie całego kraju, w tym także na terenie powiatu jarocińskiego zaliczamy następujące zagadnienia:

VII.2.1. Profilaktyka HIV/AIDS - realizacja Krajowego Programu Zapobiegania Zakażeniom HIV i Zwalczania AIDS

W ramach działań profilaktycznych ukierunkowanych na ograniczanie rozprzestrzeniania się HIV/AIDS Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Jarocinie podejmowała liczne działania edukacyjne, w związku z epidemią, część z nich była prowadzona w formie internetowej.

Prowadzona corocznie akcja „**Bezpieczne Walentynki**” w związku z zamknięciem placówek edukacyjnych została przeprowadzona w formie elektronicznej w szkołach ponadpodstawowych. Ponadto w „Gazecie Jarocińskiej” ukazał się artykuł „Zrób sobie test przed Walentynkami – zadbaj o siebie i ukochaną osobę”.

W ramach Krajowego Programu Zapobiegania Zakażeniom HIV i Zwalczania AIDS w roku 2021 prowadzona była kampania edukacyjna „Czy wiesz, że...” we współpracy z placówkami edukacyjnymi, medycznymi oraz lokalnymi mediami. Kampania została przygotowana w oparciu o wyniki badań społecznych dotyczących wiedzy na temat HIV/AIDS, a materiały były systematycznie publikowane na stronie internetowej oraz w mediach społecznościowych Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Jarocinie.

W ramach działań oświatowych rozpropagowano informację na temat szkoleń dla przyszłych doradców pracujących w punktach konsultacyjno-diagnostycznych, konkursie organizowanym przez Krajowe Centrum ds. AIDS na komiks dotyczący problematyki HIV/AIDS, a także bieżących informacji o Punktach konsultacyjno-diagnostycznych.

W każdą trzecią niedzielą maja obchodzi się Międzynarodowy Dzień Pamięci o Zmarłych na AIDS. Organizatorzy chcieli uczcić pamięć tych wszystkich, którzy odeszli z powodu tej choroby, zwrócić uwagę na potrzebę pomocy oraz wsparcia dla osób żyjących z HIV oraz chorych na AIDS. Informację o obchodach tego święta zamieszczono na stronie internetowej Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Jarocinie.

Wojewódzka Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Poznaniu ogłosiła konkurs adresowany do uczniów szkół ponadpodstawowych na infografikę pod hasłem „Nie daj szansy AIDS”. Na etap powiatowy konkursu przesłano 20 prac z dwóch placówek - Zespołu Szkół Przyrodniczo-Biznesowych w Tarcach i Zespołu Szkół Ponadpodstawowych Nr 1 w Jarocinie. Nagrody w konkursie ufundowało Starostwo Powiatowe w Jarocinie.

W roku 2021 kontynuowano współpracę z dyrekcją Zespołu Szkół Przyrodniczo-Biznesowych w Tarcach w ramach organizacji konkursu powiatowego pod hasłem „**Nieśmy pomoc, sport, profilaktyka, zdrowie**” dla uczniów klas VIII szkół podstawowych. Partnerami w organizacji konkursu było Starostwo Powiatowe w Jarocinie, Polski Czerwony Krzyż - Oddział Terenowy w Jarocinie i Komenda Powiatowa Straży Pożarnej w Jarocinie.

W ramach obchodów 1 grudnia Światowego Dnia AIDS w Zespole Szkół Przyrodniczo-Biznesowych w Tarcach zorganizowano uroczyste podsumowanie etapu powiatowego konkursu na infografikę pod hasłem „**Nie daj szansy AIDS**”, a także

powiatowego konkursu „**Nieśmy pomoc**”. Laureatom konkursu wręczono nagrody ufundowane przez Starostwo Powiatowe w Jarocinie.

W ramach obchodów Światowego Dnia AIDS współpracowano z Gazetą Jarocińską, przekazano informację na temat HIV/AIDS oraz wykaz Punktów Konsultacyjno-Diagnostycznych wykonujących badania w kierunku wirusa HIV. Ponadto powyższe informacje zostały zamieszczone również na stronie internetowej i Facebooku Powiatowej Stacji Sanitarnej-Epidemiologicznej w Jarocinie.

Dla uczniów 18 klas pierwszych Zespołu Szkół Przyrodniczo-Biznesowych w Tarcach zorganizowano szkolenie Młodzieżowi Liderzy Zdrowia-kontra HIV. Celem projektu edukacyjnego jest podniesienie poziomu wiedzy w zakresie HIV i AIDS wśród młodzieży. Uczestnicy projektu otrzymują dyplom „Młodzieżowego Lidera Zdrowia” uprawniający do przekazywania wiedzy o HIV/AIDS rówieśnikom w środowisku szkolnym.

VII.2.2. Profilaktyka palenia tytoniu

W 2021 r. kontynuowano działania w ramach profilaktyki tytoniowej w oparciu o Narodowy Program Zdrowia, Europejski Kodeks Walki z Rakiem, Narodowy Program Zwalczania Chorób Nowotworowych.

W II kwartale 2021 r. uczniowie klas V wzięli udział w konkursie „**Palić, nie palić – oto jest pytanie?**”. Zadaniem konkursowym było przygotowanie prezentacji multimedialnej pod hasłem „Palić, nie palić – oto jest pytanie?” na temat szkodliwości palenia tytoniu. Celem konkursu było poszerzenie wiedzy uczniów na temat negatywnych skutków używania e-papierosów, promowanie nieużywania e-papierosów, szczególnie w środowisku młodzieży szkolnej oraz kształtowanie postaw asertywnych wobec osób inhalujących e-papierosy.

Do etapu powiatowego przystąpiło 6 szkół z powiatu jarocińskiego, w etapie szkolnym wzięło udział 13 uczestników. Fundatorem nagród dla laureatów etapu powiatowego była Powiatowa Stacja Sanitarnej-Epidemiologicznej w Jarocinie oraz Starostwo Powiatowe w Jarocinie.

W ramach profilaktyki antytytoniowej zrealizowane zostały dwie interwencje nieprogramowe: **Światowy Dzień bez Tytoniu** oraz **Światowy Dzień Rzucania Palenia**. Światowy Dzień bez Tytoniu przebiegał pod hasłem „Deklaruję – nie palę!”. **Światowy Dzień Rzucania Palenia obchodzimy** co roku w trzeci czwartek listopada. Celem akcji jest zachęcenie palaczy do odstawienia papierosów przynajmniej na jeden dzień. Pracownik oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia zorganizował punkt informacyjny w Kamienicy

Kultury dla mieszkańców powiatu jarocińskiego, a także przeprowadził prelekcję dla uczniów szkół ponadpodstawowych. Ponadto w wydaniu internetowym „Gazety Jarocińskiej” opublikowano artykuł na temat szkodliwości palenia.

Realizowano projekt edukacyjny w zakresie edukacji antynikotynowej „**Młodzieżowi Liderzy Zdrowia - kontra tytoń**” wśród 18 uczniów klasy VIII Szkoły Podstawowej w Komorzu Przybysławskim. W części teoretycznej młodzież dowiedziała się jakie choroby wywołuje palenie tytoniu, poznała skład dymu tytoniowego i jego wpływ na organizm ludzki, zapoznana została również z cyklem uzależnienia od nikotyny oraz pojęciem biernego palenia. Podczas zajęć warsztatowych uczniowie wspólnie opracowywali definicję uzależnienia, dyskutowali o przyczynach palenia tytoniu, uczyli się umiejętności asertywnego zachowania, obliczali koszty związane z paleniem tytoniu, przygotowywali projekty kampanii antynikotynowych. Z ewaluacji ankiet dotyczących wiedzy uczniów na temat szkodliwości palenia tytoniu przeprowadzonych przed i po szkoleniu wynika, że poziom wiedzy uczniów podniósł się o 44,72%.

W Mickiewiczowskim Centrum Turystycznym dla uczestników półkolonii przeprowadzono prelekcje i pogadanki na temat profilaktyki palenia tytoniu i e-papierosów i asertywnego zachowania w środowisku, w którym używane są papierosy lub e-papierosy. Ponadto w Szkole Podstawowej w Chrzanie odbyły się zajęcia edukacyjne z profilaktyki antytytoniowej z wykorzystaniem prezentacji multimedialnej.

W 2021 r. kontynuowano realizację programu edukacyjnego o tematyce antytytoniowej „**Czyste Powietrze Wokół Nas**” skierowanego do dzieci 5-6 letnich i ich rodziców oraz programu „**Bieg po zdrowie**” skierowanego do uczniów klas IV szkół podstawowych i ich rodziców.

***Program edukacyjny „Czyste Powietrze Wokół Nas”**, którego głównym celem jest wzrost kompetencji rodziców w zakresie ochrony dzieci przed ekspozycją na dym tytoniowy oraz zwiększenie umiejętności dzieci w zakresie radzenia sobie w sytuacjach, gdy przebywają w zadymionych pomieszczeniach lub w otoczeniu dorosłych palących tytoń.

Programem objęto 262 dzieci 5-6 letnich z 9 placówek przedszkolnych oraz 72 rodziców.

Kadra pedagogiczna realizująca program otrzymała pomoce dydaktyczne służące do przeprowadzania zajęć edukacyjnych z dziećmi.

***Program edukacyjny „Bieg po zdrowie”**, którego celem jest zwiększenie wiedzy i umiejętności uczniów na temat zdrowia w kontekście szkodliwości palenia papierosów i używania e-papierosów. Program podaje zmianę postrzegania, co jest normą w społeczeństwie. Zmiana norm społecznych może wpłynąć na obecnych i potencjalnych przyszłych palaczy poprzez sprawienie, że wyroby tytoniowe będą mniej pożądane, mniej akceptowalne i mniej dostępne. Program angażuje również środowisko domowe uczniów.

Realizatorzy programu – kadra pedagogiczna została przygotowana do realizacji programu. Piąta edycja programu antytytoniowej edukacji zdrowotnej realizowana była w 6 szkołach podstawowych na terenie powiatu jarocińskiego. Programem objętych zostało 84 uczniów klas IV oraz 75 rodziców.

***Program edukacyjny „Ars, czyli jak dbać o miłość?”**

W roku 2021 realizowano program edukacyjny „**ARS, czyli jak dbać o miłość?**” dotyczący profilaktyki używania substancji psychoaktywnych (alkohol, tytoń, narkotyki, dopalacze) - adresowany jest do młodzieży w wieku

15-19 lat. Do realizacji programu mogą przystąpić szkoły lub inne miejsca zrzeszające młodzież. Struktura programu oparta jest na 3 częściach. Pierwsza część programu „Życie i dobre zdrowie podstawowym warunkiem ludzkiej miłości”, której najważniejszą tezą jest to, że substancje psychoaktywne oszukują, nie dają tego, co obiecują. Druga część programu „Czy używanie substancji psychoaktywnych może popsuć ludzką miłość?”, której głównym celem jest pokazanie strat, jakie substancje psychoaktywne mogą spowodować w zakresie więzi między mężczyzną a kobietą. Trzecia część programu „Substancje psychoaktywne a zdrowie prokreacyjne” porusza problematykę zdrowia w aspekcie wpływu obecnych wyborów życiowych - stylu życia na zdrowie ich przyszłego potomstwa. Realizatorzy programu: szkolna służba zdrowia i kadra pedagogiczna wyposażeni zostali w materiały edukacyjne dla uczniów oraz ich rodziców. Programem objęto 178 uczniów z 5 szkół ponadpodstawowych na terenie powiatu jarocińskiego oraz wychowanków z Młodzieżowego Ośrodka Wychowawczego w Cerekwicy Nowej.

VII.2.3. Promocja zdrowego stylu życia w zakresie zdrowego żywienia i aktywności fizycznej - realizacja programu edukacyjnego pt. „Trzymaj Formę!”

W roku 2021 kontynuowana była realizacja programu „Trzymaj Formę!” zainicjowanego przez Główny Inspektorat Sanitarny we współpracy ze Stowarzyszeniem „Polska Federacja Producentów Żywności”, którego celem jest edukacja w zakresie trwałego kształtowania prozdrowotnych nawyków wśród młodzieży szkolnej oraz ich rodziców poprzez promocję zasad aktywnego stylu życia i zbilansowanej diety. Program realizowany był w 12 placówkach wśród 719 uczniów.

*Program edukacyjny „Skąd się biorą produkty ekologiczne?”

W roku 2021 kontynuowano realizację programu „Skąd się biorą produkty ekologiczne?” opracowanego wspólnie przez Główny Inspektorat Sanitarny i Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi, skierowanego do dzieci w wieku przedszkolnym (5-6 letnich) oraz ich rodziców i opiekunów. Celem programu jest zwrócenie uwagi rodziców i opiekunów na zwiększanie świadomości i wiedzy na temat rolnictwa ekologicznego oraz budowanie właściwych nawyków żywieniowych od najmłodszych lat.

Główne założenia programu to: zrozumienie czym jest rolnictwo i produkty ekologiczne, kształtowanie umiejętności wyboru produktów ekologicznych, propagowanie zdrowego stylu życia, zwiększanie wiedzy i świadomości przedszkolaków o nawykach higieniczno-zdrowotnych.

W ramach programu opracowane zostały materiały i pomoce programowe: broszura wspólna dla dzieci i ich rodziców, informacja o Programie dla dyrektorów/nauczycieli, prezentacja multimedialna dotycząca realizacji Programu dla kadry przedszkolnej.

W roku szkolnym 2020/2021 programem objęto 149 dzieci oraz 24 rodziców w 5 przedszkolach.

Pracownik oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia zorganizował i przeprowadził szkolenie dla 4 realizatorów programu edukacyjnego „Skąd się biorą produkty ekologiczne” oraz przeprowadził wizytację programu w placówkach.

VII.3. Zagadnienia problemowe zainicjowane przez Wojewódzką Stację Sanitarno - Epidemiologiczną w Poznaniu i Powiatową Stację Sanitarno-Epidemiologiczną w Jarocinie:

VII.3.1. Program edukacyjny "Mamo, Tato- co Wy na to?"

W roku 2021 kontynuowano realizację programu edukacyjnego pod tytułem „Mamo, Tato – co Wy na to?” skierowanego do dzieci w wieku przedszkolnym (5-6 letnich) oraz ich rodziców i opiekunów opracowanego przez pracowników Oddziału Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Poznaniu. W ramach programu opracowane zostały materiały i pomoce programowe: broszura wspólna dla dzieci i ich rodziców oraz odbłask dla każdego dziecka biorącego udział w Programie.

Głównym celem programu jest zwrócenie uwagi rodziców i opiekunów na specyfikę rozwoju dzieci, istotę zmian fizycznych i psychicznych, których doświadczają, ze szczególnym naciskiem na ich potrzeby, słabości, kryzysy.

Kadra pedagogiczna przygotowana została do realizacji programu podczas indywidualnych spotkań z koordynatorem powiatowym – pracownikiem oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Jarocinie. Programem objęto 770 dzieci 5-6 letnich oraz 1007 rodziców w 25 placówkach nauczania i wychowania.

VII.3.2. Program edukacyjny „Wybierz życie – pierwszy krok”

W roku szkolnym 2020/2021 kontynuowano realizację programu edukacyjnego „Wybierz życie - pierwszy krok”, którego celem jest zwiększenie poziomu wiedzy młodzieży oraz ich rodziców na temat profilaktyki raka szyjki macicy i roli wirusa HPV (wirusa brodawczaka ludzkiego) w jego powstawaniu. Realizatorami programu były pielęgniarki środowiska szkolnego, które przygotowane zostały do prowadzenia zajęć z uczniami oraz zostały wyposażone w materiały edukacyjne dla młodzieży i rodziców. Edukacją objęto 100 uczniów klas pierwszych w trzech placówkach edukacyjnych.

VII.3.3. Akcja informacyjna „Mały kleszcz – duży problem?”

W 2021 r. kontynuowano prowadzenie akcji informacyjno-edukacyjnej „Mały kleszcz – duży problem?”. Działania w zakresie profilaktyki chorób odkleszczowych były prowadzone wśród dzieci przedszkolnych, uczniów szkół podstawowych i ponadpodstawowych, a także wśród ogółu

społeczeństwa. Przeprowadzono akcje profilaktyczne, szkolenia, zajęcia edukacyjne i warsztaty. Na stronie internetowej PSSE w Jarocinie oraz w mediach społecznościowych zamieszczone zostały materiały edukacyjne otrzymane z Głównego Inspektoratu Sanitarnego oraz Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Poznaniu.

VII 4. Inne działania:

VII.4.1. Kampania informacyjna „Wybieraj zdrową żywność”

W roku 2021 Europejski Urząd ds. Bezpieczeństwa Żywności (EFSA) rozpoczął kampanię informacyjną „Wybieraj Bezpieczną Żywność” #EUChooseSafeFood, której celem było uświadomienie konsumentom jak istotną

rolę w zapewnieniu bezpieczeństwa żywności odgrywa nauka. Akcja edukacyjna skierowana była przede wszystkim do rodziców dzieci szkolnych i przedszkolnych. W Szkole Podstawowej w Żerkowie wspólnie z pracownikiem higieny żywności i żywienia przeprowadzono webinarium dla rodziców klas IV. Ponadto prowadzono kampanie na stronie internetowej PSSE oraz w mediach społecznościowych.

VII.4.2. Profilaktyka nowotworów skóry – W ramach „Ogólnopolskiego programu profilaktyki nowotworów i edukacji społeczeństwa w makroregionie zachodnim „ABCDE samokontroli znamion” Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna prowadziła działania edukacyjne na temat zdrowotnych skutków promieniowania, a także profilaktyki czerniaka. W Zespole Szkół Przyrodniczo-Biznesowych w Tarcach przeprowadzona została prelekcja, z wykorzystaniem prezentacji, a także odbyła się projekcja filmu edukacyjnego. Dla uczniów przekazane zostały kremy z filtrem otrzymane z WSSE w Poznaniu. Działania profilaktyczne

podjęte zostały również w Domu Wsparcia Dziecka i Rodziny „Domostwo” w Górze, wychowankom ośrodka przekazano środki ochrony przed nadmiernym promieniowaniem. Poprzez prowadzenie kampanii edukacyjnej w mediach społecznościowych, na stronie internetowej, a także dzięki współpracy z lokalnymi mediami edukacją objęto ogół społeczeństwa z terenu powiatu jarocińskiego.

VII.4.3. Profilaktyka wszawicy – Podejmowano działania mające na celu ograniczenie rozprzestrzeniania się wszawicy wśród dzieci i uczniów uczęszczających do placówek nauczania i wychowania. Prowadzono dystrybucję materiałów edukacyjnych opracowanych przez Główny Inspektorat Sanitarny.

VII.4.4. Promocja szczepień ochronnych – Podjęte zostały działania w zakresie podniesienia poziomu wiedzy i świadomości lokalnego społeczeństwa na temat korzyści wynikających ze szczepień ochronnych. W roku 2021 prowadzono kampanię edukacyjną #Szczepimy Się dotyczącą szczepień przeciw COVID-19. Materiały na temat szczepień przekazywane były do instytucji, urzędów, zakładów pracy, placówek edukacyjnych, a także do innych jednostek na terenie powiatu jarocińskiego. W ramach kampanii prowadzone były pogadanki z osobami dorosłymi, organizowano również zajęcia w szkołach zachęcające do szczepień ochronnych. Materiały edukacyjne zostały również zamieszczone na stronie internetowej oraz Facebooku Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Jarocinie,

VII.4.5. Bezpieczeństwo dzieci podczas wypoczynku – Podjęto działania edukacyjne podczas półkolonii letnich. Przeprowadzono pogadanki, zajęcia edukacyjne, konkursy plastyczne dla 290 uczestników wypoczynku letniego. Podczas trwania Jarocin Festiwal zorganizowano punkt informacyjno-edukacyjny z materiałami edukacyjnymi.

VII.4.6 Podsumowanie:

1. Pracownik Stanowiska Pracy do Spraw Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Jarocinie przeprowadza systematycznie monitoring i ocenę poszczególnych edycji w/w przedsięwzięć prozdrowotnych.
2. W 2021 r. przeprowadzono 20 wizytacji placówek nauczania i wychowania, sporządzono 38 ocen realizacji programów edukacyjnych w zakresie promocji zdrowia.
3. W związku z podejmowanymi działaniami oświatowo-zdrowotnymi zorganizowano 3 szkolenia dla 57 uczestników oraz 38 narad dla 44 osób.

4. W związku z epidemią SARS-CoV-2 pracownik oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia wykonywał prace związane z obsługą systemu SEPIS – przeprowadzanie wywiadów epidemiologicznych, a także bieżące zadania związane z sytuacją epidemiologiczną na terenie powiatu jarocińskiego.

VIII. ZAPOBIEGAWCZY NADZÓR SANITARNY

VIII.1. Do głównych zadań zapobiegawczego nadzoru sanitarnego w 2021 roku należało:

- a) uzgadnianie dokumentacji projektowej pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych dotyczących budowy oraz zmiany sposobu użytkowania obiektów budowlanych,
- b) uzgadnianie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego,
- c) uczestniczenie w dopuszczeniu do użytkowania obiektów budowlanych,
- d) kontrolowanie obiektów w trakcie realizacji oraz przeprowadzanie wizji lokalnych,
- e) wydanie opinii przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach,
- f) wydawanie opinii co do potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, a w przypadku stwierdzenia takiej potrzeby - co do zakresu raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko.

VIII.2. W 2021 roku:

- a) uzgodniono pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych 34 dokumentacje projektowe, w tym:

–	pozytywnie bez zastrzeżeń	- 33,
–	pozytywnie z zastrzeżeniami	- 1,
–	negatywnie	- 0,
- b) wzięto udział w 21 odbiorach, z czego 4 dotyczyły zakładów żywności i żywienia. Odbierane obiekty wykonane zostały w oparciu o projekty budowlane w 8 przypadkach zaopiniowane przez rzeczoznawcę oraz w 6 przypadkach przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Jarocinie. W 7 przypadkach projekty nie posiadały uzgodnień pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych. Nie stwierdzono rażących naruszeń przepisów w projektach zaopiniowanych przez rzeczoznawców ds. sanitarno-higienicznych.

Do najczęściej zauważanych usterek w trakcie odbiorów można zaliczyć:

- brak wentylacji lub jej wadliwe bądź złe wykonanie,
- rozbieżności w stosunku do dokumentacji,
- zbyt mała ilość punktów zaopatrzenia w wodę,
- zmiany w technologii.

c) zaopiniowano środowiskowe uwarunkowania dla 7 przedsięwzięć. Opinie dotyczyły w 4 przypadkach budowy lub rozbudowy obiektów przeznaczonych do chowu zwierząt, a także ubojni drobiu, zakładu zagospodarowania odpadów oraz oczyszczalni ścieków.

d) uzgodniono:

- 2 projekty miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego,
- 4 zakresy i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko.

e) wydano 53 opinie co do potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, a w przypadku stwierdzenia takiej potrzeby - co do zakresu raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko. We wszystkich przypadkach odstąpiono od przeprowadzenia postępowania.

f) wydano opinie sanitarne:

- o imprezach masowych - 1,
- o warunkach zabudowy - 3,
- o obiektach hotelarskich - 3,
- o regulaminie utrzymania czystości i porządku w gminie - 4,
- inne - 10.

IX. DZIAŁALNOŚĆ LABORATORIUM MIKROBIOLOGII I PARAZYTOLOGII

Laboratorium Mikrobiologii i Parazytologii w 2021 r. wykonało 13601 analiz mikrobiologicznych i parazytologicznych.

W kierunku badań zakażeń pałeczkami Salmonella i Shigella przeprowadzono 12586 analiz, z czego 239 wykonano w ramach nadzoru epidemiologicznego, również dla Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Środzie Wielkopolskiej.

W laboratorium wykonywane są także badania testów mikrobiologicznej skuteczności sterylizacji sporali oraz badania parazytologiczne dla klientów indywidualnych. W/w badania przeprowadzono w ilości 1015 analiz.

Laboratorium Mikrobiologii i Parazytologii funkcjonujące w Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Jarocinie posiada certyfikat akredytacji nr AB 1209 Polskiego Centrum Akredytacji od 2010 r., który potwierdza wysoką jakość badań, rzetelność i wiarygodność wyników oraz wysokie kompetencje personelu laboratorium, jak również wyniki uzyskiwane w badaniach biegłości.

Szczegółowy zakres badań akredytowanych znajduje się w aktualnym wydaniu zakresu akredytacji wydanie nr 12 z dnia 21 czerwca 2021 r., dostępnym w siedzibie Laboratorium oraz na stronie internetowej Polskiego Centrum Akredytacji.

W dniu 21 kwietnia 2021 r. w laboratorium przeprowadzony został audit Polskiego Centrum Akredytacji w formie spotkania online ze względu na sytuację epidemiologiczną w kraju. Na podstawie pozytywnej oceny, potwierdzającej funkcjonowanie wdrożonego systemu zarządzania w oparciu o normę PN-EN ISO/IEC 17025:2018-02 oraz kompetencje techniczne do wykonywanych badań zawartych w zakresie akredytacji, laboratorium utrzymało akredytację.

ZAKOŃCZENIE

W 2021 r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Jarocinie wraz z Powiatową Stacją Sanitarno-Epidemiologiczną realizował zadania związane ze sprawowaniem zapobiegawczego i bieżącego nadzoru sanitarnego, prowadzeniem działalności zapobiegawczej i przeciwepidemicznej oraz oświatowo-zdrowotnej.

Pod nadzorem Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Jarocinie było 1291 obiektów. Przeprowadzono 5775 kontroli i wizytacji. Wydano ogółem 377 decyzji (w tym 245 decyzji merytorycznych, 132 decyzje płatnicze) oraz 3 postanowienia. Nałożono 234 mandaty karne na kwotę 13830 zł. Nie nałożono kar pieniężnych. W ramach nadzoru wykonano ogółem 567 badań (1032 oznaczenia fizyczne oraz 239 oznaczeń mikrobiologicznych).

Opracowano w Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Jarocinie.